

tid för längtan

om
uppbrott
och försoning

margaretha
fahlström westin

Bilden på framsidan

Under en övning
målade vi först en gemensam bakgrund
på ett flera meter långt gråpapper som rullats ut på golvet.
Sedan valde var och en bakgrund för trädet som skulle skapas.
Och min välbekanta ek framträdde.

Efter en kort meditation valde vi en ny plats,
ny bakgrund för ett nytt träd. Och då kom det här trädet
och det talade till mig och sa:

Glad och livskraftig inbjuder jag dig att utforska,
krypa runt i mitt grenverk, stanna upp, smaka, lukta och ta in i dig
de ljuvligaste av dofter och smaker.

Jag vilar trygg och glad i min gränslösa mylla och varsamt
stiger näring upp genom min
generösa fäbäsa stam och sprider sig vidare
ut i den nya kronan av mångfald.

Jag ger dig livskraften
och livsglädjen åter.

Margaretha

tid för längtan
om
uppbrott och försoning

**Margaretha
Fahlström Westin**

© Margaretha Fahlström Westin
margaretha.fw@tdia.com

Printed in Sweden
Kompendiet - Göteborg
2003

Livs levande

Och här är jag nu
mitt i livet.
Dömd till döden
av Fädernas aska.
Benådad i elfte timmen
av den Helige Ande.
Befriad av mitt eget hjärtas lust.

Visserligen ensam under stjärnorna
och in i mörket sargad,
men alldeles livs levande
och ödmjukt beredd
att leva det verkliga livet.

Siv Arb

Innehåll:

INLEDNING:	1
Inannas Resa	2
UPPRÄTTELSEN	6
Oväntat besked	6
Något senare	6
ARBETSPLATSEN.....	7
Anställningsprocessen	7
Ny chef.....	8
Uppbrott.....	8
Företagsläkaren	11
Sortie	12
DEN RÄTTSLIGA PROCESSEN	14
Anmälan om arbetsskada	14
Kammarrätten	14
Regeringsrätten	14
JK-Justitiekanslern	15
JO-Riksdagens ombudsman	15
Polisanmälan	15
Stadsåklagaren	15
Riksåklagaren	15
Utredning	16
Försäkringskassan.....	16
Socialförsäkringsnämnden	16
Länsrätten	17
Ekonomisk upprättelse	17
Tidningen Arbetarskydd	19
Om Du vill läsa mer	19
Dikten ”OM”	20
DRÖMMAR.....	21
TROSBEKÄNNELSE	22
MÖTE MED GUD	23
Från död till liv	23
VÄNDPUNKT	25

PROJEKTTIDEN	26
Wäxthuset på Vaddö	27
Kvinnofolkhögskolan	27
Pilotprojekt Kvinnoliv & IdéForum	30
Projekt Nya Resurscentrum för kvinnor	32
Tid för eftertanke	34
Livsledarskap	34
Terapi vid St Lukas	35
Wäxthuset i Högsbo	35
SYMBOLPEDAGOGUTBILDNINGEN	38
Själens resa	38
Inför starten	38
En resa i Odysseus anda	38
Vårt samhälle idag	40
Skapelseprocessen	41
Drömmar - Kungsvägen till Själén	42
Symboler	43
Sagan om Sjärflickan	43
Metafor	45
Sång och musik	46
Orden har befriat	49
TACK!	51
Litteraturlista	52

INLEDNING:

Mitt fördjupningsarbete i Symbolpedagogutbildningen, handlar i huvudsak om det som har hänt i mitt liv de senaste tio åren fram till idag. Det har varit en kampfylld tid, där sorgen och förtvivlan periodvis dominerat. Men det har också varit en tid av kraft och glädje, där möten med nya människor på olika sätt bidragit till min egen utvecklingsprocess.

Vårt gruppnamn i utbildningen är "Inanna". Och det är därför naturligt att knyta an till myten om Gudinnan Inanna, himlens och jordens drottning. Hon är också krigets, kärlekens, sångens och läkekonstens gudinna. Myten om Inanna nedtecknades på lertavlor för femtusen år sedan och har något värdefullt att förmedla till oss människor i den här tiden.

Inannamyten får därför symbolisera den resa som jag medvetet valde för fyra år sedan, då det blev akut nödvändigt att stanna upp i livet för att ge mig själv möjlighet till både vila och eftertanke. Och det var då, som jag förnam en längtan efter att lära känna Ereshkigal, Inannas mörka syster, symbolen för patriarkatets rädsla för död och förfall.

Det som på djupet påverkade mitt beslut att ta en paus från det aktiva livet, var händelser som inträffade för ungefär tio år sedan, då jag blev sjukskriven på grund av negativa omständigheter på min arbetsplats. Det var den sjätte november 1992. Något senare anmälde jag detta till försäkringskassan som arbetsskada. Utredningen samt den efterföljande rättsliga processen pågick i över sex år. Den femtonde december 1998 godkände Länsrätten den kränkande särbehandlingen som arbetsskada.

Det här fördjupningsarbetet valde jag utifrån Åke Högbergs inspirerande ord: "Du kan göra vad du vill, det enda krav jag ställer är att du är engagerad och gärna brinner för din uppgift". Och jag "brinner" verkligen för att summera just den här perioden av mitt liv, där skrivprocessen har tvingat mig se tillbaka, gå ytterligare några "varv" för att ge form och struktur, kontinuitet och sammanhang kring viktiga händelser i mitt liv.

Det här skrivarbetet får därmed bli kärleksgåvan till mig själv. Målmedvetet och självupptaget har jag fördjupat mig i det som upplevs som mest angeläget i mitt liv just nu. Att försonas och gå vidare. Och jag är övertygad om att skrivandet på ett djupare plan bidragit till den läkningsprocessen.

Kungsbacka i februari 2003

Inannas Resa

Den unga Inanna är en strålande skönhet, klädd i lejongul prästinneskappa och med blå lapis lazulipärlor kring halsen. Med sin skönhet förför Inanna, fader Enki, visdomens gud. Med honom dricker hon öl och vin och får honom att lova bort hela sitt kungarike. Men han ger henne även Sanningen - Sanningen om att älska och hata, Sanningen om att tända och släcka eldar och till sist Sanningen om nedstigandet och uppstigandet ur underjorden.

Inanna tar med sig all denna kunskap till sin egen stad, där hon möter sin utvalde, herdekungen Dumuzi. Honom inbjuder hon till sin kärleksbädd och Inanna frågar:

INANNA
(egen bild)

”Vem skall plöja mitt sköte? Vem skall plöja mitt djupa fält? Vem skall plöja min våta jord? Och Dumuzi svarar: Min härskarinna, jag, Dumutzi, Kungen, skall plöja ditt sköte, ditt djupa fält, din våta jord! Och Inanna svarar: ”Plöj då mitt sköte, mitt hjärtas utvalde! Plöj mitt sköte”.

Men en dag är Dumuzi mätt på alla kärlekslekar. Han vill nu hellre helhjärtat ägna sig åt maktutövandet i palatset och ber Inanna ge honom sin frihet.

Inanna känner sig övergiven, utnyttjad och sorgsen. Hon vänder sig inåt, lämnar staden, lägger sitt öra mot jorden och hör då sin mörka syster Ereshkigal.

Inanna överger himmel och jord. Hon överger sitt tempel och sitt ämbete för att stiga ned i underjorden, landet utan återvändo, för att där söka Ereshkigal. Men hon ber sin trogna tjänarinna Ninsjubur att söka efter henne om hon inte återvänt inom tre dagar.

På väg ned måste hon passera sju portar och varje port kräver ett offer. Vid den första får hon ta av sin krona. Vid den andra sitt halsband av blå lapis lazuli pärlor. Vid den tredje sitt dubbla halsband. Vid den fjärde sitt bröstspänne som kallas: Kom man, kom! Vid den femte berövas hon sin gyllene fotring. Vid den sjätte måttstocken och mätlinan hon bär i sin hand. Och vid den sjunde porten den kungliga skruden.

Naken och böjd träder Inanna in i tronrummet. Ereshkigal, underjordens härskarinna, den fruktansvärda sitter på sin tron och jämrar sig ständigt. Hennes hår är som pujolökar och ur munnen kryper svarta ormar. Hon skriker och klöser sina nakna lår och hon

ERESHKIGAL
(egen bild)

reser sig från tronen, pekar sitt finger och ropar: ”skyldig!” Hon dödar Inanna. På en krok hänger hon upp Inannas kropp, som förvandlas till ett stycke grönt ruttnande kött. Den stora modergudinnan Ereshkigal utkräver nu sin hämnd för att Inanna under lång tid, förnekat henne.

När Inanna efter tre dagar och tre nätter inte återvänt, stämmer den trogna tjänarinnan upp till klagosång. Hon beger sig till Enlil, himlens och jordens förnämsta gud och hon uppsöker Inannas fader månguden Nanna. Hon vädjar, men båda vägrar att lägga sig i underjordens stränga sedvänjor. Men till sist lyssnar fader Enki, visdomens gud.

Av smutsen under sina naglar skapar han två små sörjande varelser. De tar sig obemärkta in i underjordens rike och de har med sig livgivande mat och dryck till Inanna. De söker upp den bittra och förtvivlade Ereshkigal som jämrar sig ständigt: ”Oh, min insida, och varelserna svarar förstående: ”Oh, din insida”. Och när hon klagat: ”Oh,

min utsida, speglar de henne och säger: ”Oh din utsida!” Hon jämrar sig: ”Oh, oh, min mage!” Och varelsena speglar henne: ”Oh, oh, din mage!”

Och så fortsätter de ända tills Ereshkigal vaknar upp ur sin förtvivlan och frågar vilka dom är och vad dom vill. Deras medkänsla har gjort henne ödmjuk och de får nu ta med sig Inannas döda kropp. Livets föda och livets vatten strör de små varelsena på den döda kroppen och Inanna återuppstår.

Men underjordens domare protesterar: ”Ingen stiger upp från underjorden utan att lämna något efter sig!” Om Inanna önskar återvända till jorden måste hon finna en ersättare till underjorden.

Inanna vill inte att någon som sörjde henne ska ta hennes plats i underjorden, så vem ska hon välja? Inte den trogna tjänarinnan Ninsjubur, som varit hennes vän och rådgivare. Inte hennes son ... och hon funderar. Men då hon ser sin make Dumutzi sitta på sin tron och regera som om ingenting hade hänt, fäster hon dödens öga på honom. Hon utbrister: ”Grip honom! För bort honom!” Och demonerna griper tag i Dumutzi och han tappar all kunglig värdighet. Han ber och han bönar.

Dumutzi flyr med hjälp av Utu, solens gud, Inannas bror. Men för att underlätta flykten förvandlas han till en orm. Men Gestinanna, Dumutzis syster, sörjer bittert sin bror och erbjuder sig att ta hans plats i underjorden. Inanna grips då av medlidande och beslutar därför att syskonen skall dela varandras öde, genom att halva året var stiga ned till underjorden.

Nu får härskaren Dumutzi en ständig initiering. Halva året bland skuggorna i dödsriket med Ereshkigal och halva året på tronen bredvid Inanna.

Nu har balans skapats mellan Inanna och Ereshkigal, mellan himlens och jordens gudinnor och mellan Dumutzi och Gestinanna det manliga och det kvinnliga.

Reflektion:

Om gudinnan Inanna, med sina olika roller får leva medvetet inom den moderna människan, kan hon kanske bli en förebild för hur vi skall övervinna det som är smärtsamt, för att därigenom nå fram till det goda i livet. För många av oss kvinnor kanske Inanna står oss närmre, än vad kyrkans Kristus har gjort.

Ereshkigal, Inannas mörka syster, är gudinnan som symboliserar döden och naturens stora kretslopp. Frön i jorden som dör för att bli till växande säd på åkrarna. Och här ligger det nära tillhands att dra jämförelsen om kvinnors lidande och ”död”, när kvinnor fastnar i martyrskap och klagosång i stället för att komma vidare i växtprocessen.

Inanna offrade sig inte för mänsklighetens synder utan för jordens behov av liv och förnyelse. Hon är mer intresserad av balansen i livet än av det onda och goda. Inanna visar oss vägen då hon offerar sig och stiger ned till Ereshkigal, underkastar sig och dör. Och hennes uppstigningen, då hon visar vägen till försoning, helande och balans.

Inannamyten visar på ett arketyriskt mönster som kan ge kvinnans sökande en mening. ”Nedstigning till dödsriket och på tredje dagen uppstånden igen ifrån de döda.” Hennes nedstigning och hennes återkomst kan kanske, för några av oss, fungera som en förebild inför den personliga och andliga utvecklingsprocessen.

(privat foto)

”Välkomna lidandet som en budbärare
från himlen. Men låt honom lämna dig
så snart han vill.”

Ur Samtal med änglar
av Gitta Mallasz
översättning Margareta Melin

UPPRÄTTELSEN

Oväntat besked

Det var den 22 december 1998. Just hemkommen från ett besök i Göteborg gick jag igenom min post och fann där ett brunt kuvert från Länsstyrelsen. Utan minsta föräring, öppnade jag brevet ...

Innehållet befann sig vara ett domslut från länsrätten i Hallands län. Jag läste skrivelsen om och om igen, hade svårt för att ta in och förstå. Min anmälan om arbetsskada hade blivit godkänd. Efter sex års kamp! Telefonen ringde. Mitt juridiska ombud ville berätta den goda nyheten. Vi delade glädjen i detta ofattbara.

Telefonen ringde på nytt och denna gång var det en före detta arbetskamrat som ville framföra sina gratulationer, efter att ha hört nyheten på radion. Ville dela glädjen. Han hade varit en bland många som under utredningen ”vittnat” om förhållandena på arbetsplatsen, till min fördel.

Det blev en hektisk dag. Något senare ringde en reporter från Radio Halland och bad om att få göra en intervju. Strax därefter Västnytt på Sveriges television. Nyhetsvärdet var relativt stort, eftersom den här typen av arbetsskada sällan eller aldrig blev godkänd.

På kvällen strax före sändningen, kom rädslan smygande. Höll min man hårt i handen. Men nu fanns ingen återvändo. Övant att se mig själv julpynta i vardagsrummet och höra hur jag formulera min känsla efter domslutet. Jag talade från mitt hjärta och efteråt kunde jag, trots allt, känna mig nöjd.

Om ett par dagar var det julafton. Den allra bästa julklappen den här julen.

Något senare ...

Julen firades i glädje och tacksamhet, men kort tid därefter kändes livet helt plötsligt överkligt och förvirrat. Jag pendlade mellan känslan av tacksamhet över att rättvisan segrat och en känsla av djup sorg. Uppdämda och obearbetade känslor välldes fram inom mig och depressionen fångade mig allmer.

Jag kontaktade min läkare och blev genast sjukskriven samt remitterad till den öppna psykiatriska vården. Efter ett par veckor fick jag tid för samtal hos kurator Elisabeth Ydén. Det blev nu nödvändigt att titta tillbaka på det som hade hänt, försöka förstå, bearbeta och kanske så småningom nå fram till någon form av acceptans.

ARBETSPLATSEN

Anställningsprocessen

Det var i slutet på oktober 1992 och jag befann mig på min arbetsplats, polismyndigheten. Om några dagar skulle jag stå utan arbete i en tid av skenande arbetslöshet. Tidigare vid två tillfällen hade jag via skrivelser meddelats att min provanställning skulle upphöra. En särskild skrivelse hade beordrat mig att ta semester, de två sista arbetsdagarna.

Trots tydliga signaler om vad som väntade mig, närde jag ändå en liten förhoppning om att få stanna kvar. Många av mina arbetskamrater hade lämnat goda vitsord till polismästaren, huvudansvarig vid myndigheten, om min arbetsförmåga. Jag trivdes bra med mina arbetsuppgifter.

Arbetet vid myndigheten hade börjat den elfte maj samma år, men så länge som min närmaste chef ”R” fanns kvar på arbetsplatsen kände jag mig trygg och det fungerade bra. Om jag någon dag kände mig utsatt, fanns han där som stöd. Efter ett par månader tvingades han sluta sin tjänst, på grund av svåra familjeskäl.

Många av de kvinnliga administratörerna hade arbetat lång tid vid myndigheten. Några över fyrtio år. Det framkom redan under anställningsintervjun att det fanns en kvinna som sökt tjänsten internt. En lokal omorganisation av polismyndigheten pågick, vilket innebar omfattande administrativa förändringar. I början av 90-talet använde man sig fortfarande av den gamla manuella typen av skrivmaskiner och karbonpapper i stället för kopieringsmaskinen.

Tjänsten innefattade nya kvalifikationer, som bland annat datakunskap. Till skillnad mot tidigare tarifflönesystem, erbjöds denna tjänst individuell lönesättning. Totalt fanns över åttio sökande till tjänsten.

Under anställningsprocessen inträffade händelser som borde varnat mig att något inte stod rätt till. Tjänsten hade utannonserats som ”tillsvidare”, men vid ett av våra möten deltog fackförbundets ordförande, en kvinna, som något oväntat och inställsamt rekommenderade mig att ingå avtal om provanställning i stället för den anställningsform som utannonserats. Ett förslag som överrumplande och förvånade även personalchef ”R”. Senare kunde jag genomskåda att det hade funnits en medveten strategi med provanställningsavtalet.

Det framkom även att stadshälsan tidigare genomfört utredningar angående den psykosociala miljön, vilket naturligtvis kändes en aning oroväckande. Men innan jag tackade ”ja” till tjänsten, hade vi ingående samtal om hur vi gemensamt skulle klara ut de eventuella hinder som kunde uppstå och där min ålder och mina erfarenheter ansågs vara en tillgång.

Ny chef

Efter att personalchef ”R” tvingats sluta sin tjänst övertog intendent ”M” hans arbetsuppgifter och blev personalansvarig. Min personliga upplevelse av polisintendent ”M” hade från första stund varit väldigt kluven. Han blev ofta öppet utsatt för hån och gliringar från anställda vid myndigheten, vilket kändes obehagligt och oroväckande. Och förutom tillståndsbeslut, fanns det ingen som med säkerhet visste vilka arbetsuppgifter som tillhörde hans ansvarsområde. Då han nu fick överta personalchefens arbetsuppgifter, förändrades attityder och förhållningssätt på ett märkbart sätt.

Arbetsituationen försämrades. Det som tidigare hade varit diffust kännbart blev nu än mer påtagligt. Min arbetsplan, mina arbetsuppgifter förändrades i all hast och jag blev förflyttad till en annan avdelning. Den dator som varit mitt arbetsredskap spärrades och arbetsuppgifter uteblev.

Det fanns nu något outtalat i luften där ögonkast och kroppsspråk gav mig tydliga signaler om situationens allvar. Provanställningstiden närmade sig sitt slut och mina arbetsförhållanden försämrades dag för dag. Ryktesspridning kom igång och situationen blev ohållbar. Att genom anpassning försöka nå någon form av acceptans gav föga framgång och jag valde därför medvetet min egen strategi - att gå runt bland polisbefälen och erbjuda mina tjänster samt söka en förklaring till varför jag inte fick behålla de arbetsuppgifter som tillhörde tjänsten.

Uppbrott

En måndagmorgon i slutet av oktober, kom då äntligen en förklaring till det som länge varit outtalat, men ”legat i luften”.

Jag befann mig inne på mitt ”nya” arbetsrum, då det knackade på dörren och in kom polismästare ”P”, den högst ansvarige vid polismyndigheten. Han satte sig på stolen som var placerad strax innanför dörren. I ena handen höll han en bunt med maskinskrivna papper och med ett eftertänksamt tonfall sa han: ”Då jag alltid vill värna min personal kommer jag nu för att tala om för dig, varför du inte får stanna kvar här i polishuset ... den här handlingen, förstår du ... ligger nu till grund för vårt beslut att inte låta dig stanna kvar ... att inte låta din provanställning övergå i en tillsvidareanställning.”

Hans besök överraskade mig, men samtidigt var det inte oväntat. Jag kände mig hedrad. Polisintendent ”M” hade varit bortrest under den gångna veckan och jag hade därför ostörd kunnat agera. Vid flera tillfällen hade jag bland annat besökt polismästare ”P”, i förhoppning om att få veta skälen till varför min anställning skulle upphöra. Vid mina enträgna besök berättade jag även om de märkliga händelser och situationer som inträffat sedan polisintendent ”M” övertagit personalchefens arbetsuppgifter.

Nu satt han alltså framför mig, med avsikt att vara ”snäll” och besvara mina många

frågor ... Han tittade ned i sina papper och fortsatte: ” Då det har varit olika uppfattningar om dig då några av de anställda har haft bestämda åsikter om dig har jag beordrat polisintendent ”M” att göra en undersökning, utreda, för att ta reda på vad de tycker om dig... ja, för att få ett underlag... så vi lättare kan ta beslut i frågan.” (Detta handlade alltså inte om en seriös arbetsplatsutredning, gjord av någon utomstående arbetspsykolog. Det handlade mer om att förenklat söka svaren till en motsägelsefull situation som uppstått på arbetsplatsen, där en grupp av anställda ville att jag skulle stanna kvar och en annan grupp ville att jag skulle sluta.)

Det började kännas olustigt. Jag var alltså anställd vid en polismyndighet, men kände mig alltmer som en brottsling. Polismästaren tittade ned i handlingen, läste tyst en stund, harklade sig och fortsatte: ”källa A tycker att du inte har tagit emot kulturen här på arbetsplatsen... källa B tycker att du är glad på ett konstgjort sätt... källa C anser att du vill förändra på redan invanda rutiner (i mina arbetsuppgifter ingick bland annat att förenkla och bättra arbetsrutiner ...) och att du är slarvig! ”M” skriver här att du slarvat med behörighetskortet och att du har varit oförsämd och inte passat tiden. Du överskred lunchen den 29 september och när polisintendenten påpekade detta var du mycket oförsämd.” Polismästaren fortsätter och citerar de ord som jag då skulle ha svarat honom med: ”Detta skall du ge fan i”

Det här blev droppen ... nu ville jag inte höra mer. Den händelse som just hade beskrivits, den hade aldrig inträffat. Den var påhittad. Det var en lögn! Kände en våg av vrede skölja över mig. Reste mig upp från stolen och med kraftfull stämma utbrast jag: ”Detta är inte sant! ”M” ljuger! Jag vill genast ha kopia på handlingen.”

Polismästaren blev naturligtvis förvånad över min reaktion, men samlade sig och sa, något dröjande: ”Ja, ja ... det kan du väl få ... men ”M”, som har upprättat den här handlingen, får lämna dig kopian” Varpå jag snabbt replikerade: ”Jag bryr mig inte ett dugg om vem som lämnar ut kopian – bara jag får den ...” (Detta som polismästare ”P” hade läst upp för mig var bara en liten del av innehållet. De återstående tre, fyra sidorna hann han aldrig läsa upp, eftersom jag avbröt honom.)

Ögonblicket innan min förtvivlan tog överhand, befann jag mig i ett slags vacuum. Det han läste upp väckte en känslostorm inom mig och jag kände mig förödmjukad och djupt kränkt. Men att gå handgripligt tillväga eller hoppa ut genom fönstret, fly från situationen, vilket under bråkdelen av en sekund föresvävade mig, kunde jag tack och lov bemästra. Efteråt kände jag mig oändligt tacksamhet över att mina psykiska spärrar fungerade.

När polismästare ”P”, lämnat rummet satte jag mig ner, andades djupt för att lugna mitt upprörda sinne. Kände mig frustrerad och förvirrad. Vad var det egentligen som hade hänt? Vad fanns mer att läsa som handlade om mig och mina handlingar? Kanske med lögnen som utgångspunkt? (Skrev genast ned i min dagbok det som hade hänt, en rutin jag hade börjat praktisera då allför många överkliga episoder börjat inträffa i polishuset.)

Strax därefter gick jag upp till våningen ovanför, för att hämta mitt exemplar av skrivelsen. Då jag passerade dörröppningen till polismästarens rum, stannade jag till och frågade efter kopian. Han visade med en gest bort mot korridoren och sa: ”M” har fått handlingen och han skall överlämna en kopia till dig ..”, varpå jag vände mig om och såg ”M” på väg in på sitt tjänsterum. Jag skyndade mig fram till honom och framförde mitt ärende. Han såg märkbart osäker ut och gjorde ett misslyckat försök, att dölja handlingen bakom sin rygg.

Och jag sa: ”polismästaren har lovat mig en kopia på den där handlingen du har i din hand”, och jag nickade i riktning mot dokumentet bakom hans rygg. Han avbröt mig genast för att säga: ”Du får ingen kopia på det här dokumentet, du får endast det som anses rätt att släppa!”

”Rätt att släppa?” frågade jag med förvåning, ”vad menar du ...? Det där är en handling som ligger till grund för beslutet att jag inte får stanna kvar och polismästaren har lovat mig en kopia”

Han upprepade än en gång att jag endast skulle få det som ansågs ”rätt att släppa”. ”Du får en kopia i morgon ...” Därefter vände han mig ryggen och gick in på sitt tjänsterum. Stängde omsorgsfullt dörren efter sig och där stod jag förvånad och mållös framför den stängda dörren.

Tillbaka på mitt rum, utom synhåll för andras blickar lät jag tårarna komma. Vad var det egentligen som hände? Kunde detta vara möjligt i ett polishus? Frågorna surrade runt i mitt huvud och en stark känsla av överklighet kom över mig. Detta kunde inte vara sant. Jag befann mig i ett polishus, en plats där jag som medborgare borde känna mig trygg och där lag och ordning bör råda. En paradox! Var detta verklighet eller bara en ond dröm?

Tidigt nästa morgon möttes vi i trappan. Jag på väg upp för att hämta den utlovade kopian och han på väg ned. I ena handen höll han ett ”papper” och med en kroppshållning som signalerade överlägsenhet, lämnade han mig sitt ”papper”, sin kopia. Men till skillnad från gårdagens flersidiga dokument, innehöll detta enbart en sida, vilket jag genast ifrågasatte. Utan att besvara min fråga fortsatte han nedför trappan in i angränsande rum. Efter ett sista triumferande ögonkast, stängde han omsorgsfullt dörren efter sig.

Tillbaka på mitt rum läste jag igenom kopian. Kände mig ledsen och förtvivlan då jag insåg att detta var något helt annat. Hur hade jag kunnat vara så naiv och tro att jag skulle få en kopia på ett dokument som innehöll lögn?!?

(Källangivelsernas subjektiva uppfattning om mig kunde jag naturligtvis inte säga något om, men däremot den nedskrivna episoden som varit påhittad kunde jag under inga omständigheter accep-

tera och kanske innehöll dokumentet fler osanningar. Eftersom ”dokumentet” legat till grund för ett beslut, innehållit uppgifter i sak och ansågs därmed vara av ”allmänt” intresse. Enligt offentlighetsprincipen hade jag lagen på min sida. Eftersom jag aldrig fick kopian utlämnad, utan enbart en sammanfattande sida, lämnade jag in en skriftlig begäran om att få det ursprungliga dokumentet utlämnat, vilket nekades mig och därmed domstolsprövning av ärendet. Efter min polisanmälan om urkundsförfalskning genomfördes även en förundersökning av hela händelseförloppet. Se utförligare beskrivning av domstolsprocessen i slutet av kapitlet!

Det blev nu tydligt att handlingen jag höll i min hand var tillverkad under tidspress och med endast några få delar av det ursprungliga materialet och nu med exakta tidsangivelser. Helt plötsligt blev det uppenbart, att jag under de sista två månaderna varit bevakad, hårdbevakad. Och samtidigt blev det en bekräftelse på den intuitiva känsla som manat mig till extra försiktighet vad gällde tider och andra praktiska förhållningssätt.

En smygande känsla av obehag kom över mig, då jag sakta tog in de olika synpunkter om min person, som stod uppräknade samt daterade tillägg med exakta tidpunkter för händelser och situationer. Och vad skulle jag nu ta mig för? Upplevde på nytt känslan av överklighet och jag kände mig villrådig och hjälplös.

Ringde upp länspolischefen i Halmstad, huvudansvarig för polismyndigheterna i länet och berättade vad som hade hänt. Han lyssnade verkligen på mina försök att förklara detta närmast oförklarliga och rekommenderade mig att skriftligen begära ursprungshandlingen. Han uppmanade mig att söka hjälp från någon av de anställda som tillhörde poliskåren.

På andra sidan den stora och luftiga hallen, med den välkomnande öppna spisen, fann jag genast den person jag sökte. Tillsammans formulerade vi en skriftlig begäran om att handlingen skulle utlämnas och eftersom vi anade att så troligtvis inte skulle ske, begärde vi också hänvisning till överprövning.

Skrivelsen överlämnade jag personligen till en något förvånad polismästare, som inte visste om den ”nya” skrivelsen. Men senare samma dag fick jag som väntat ett negativt beslut, där den begärda handlingen nu kallades för polisintendentens ”minnesanteckningar”. Kammarrätten blev därmed nästa instans för prövning.

Senare samma dag, översände jag även en kopia på alla handlingar till länspolischefen och ifrågasatte rimligheten i att behöva överklaga till Kammarrätten för att få ta del av en ”handling” som legat till grund för ett beslut angående min anställning.

Företagsläkaren

Därefter ringde jag till företagshälsovården, stadshälsan, för att om möjligt få ta del av tidigare utredningar angående den psykosociala arbetsmiljön i polishuset. Jag ville gärna få veta vad som då hade framkommit. Kanske kunde vissa uppgifter i utredningen, ge mig en förklaring till allt det ”märkliga” jag nu hade upplevt.

Oväntat fick jag tala med den kvinnliga företagsläkaren som genast bekräftade tidigare gjorda utredningar, som tyvärr förkommit på något oförklarligt sätt, vilket hon djupt beklagade. Efter att jag hade berättat om vad som hade hänt mig den sista tiden, bokade hon en tid redan nästa dag.

Det kändes befriande att få möta en person som lyssnade på min berättelse utan att ifrågasätta min trovärdighet. Läkaren sjukskrev mig, då jag befann mig på gränsen till sammanbrott. Och på väg ut från hennes mottagningsrum, tröstade hon mig med orden: ”Margaretha, var nu glad och tacksam över att du inte längre behöver stanna kvar i den där överkliga och svåra arbetsmiljön... du är värd något som är mycket bättre”. En liten, men ack så viktig tröst i den djupa bedrövelsen.

Detta hände torsdagen den sjätte november 1992. Om fyra dagar gick provanställningstiden ut. Fylld av vemod och djup sorg återvände jag till polishuset, för att packa ihop mina tillhörigheter. På skrivbordet lade jag en kopia av läkarintyget och efter att ha sagt adjö till mina arbetskamrater, lämnade jag arbetsplatsen.

Sortie

Några dagar senare fick jag ta del av det interna informationsblad som cirkulerade inom myndigheten, där ansvarige utgivaren, polisintendent ”M”, under rubriken ”SORTIE”, skrivit följande:

”Margaretha Fahlström slutar sin anställning hos oss den 10 november. Margaretha tar semester måndag och tisdag. Maria och Pia gick hem i tisdags utan att tala om varför. Senare under eftermiddagen ringde en representant för arbetsförmedlingen och förklarade att flickorna tröttnat på sitt arbete hos polismyndigheten. Red. önskar dem alla Lycka till vid deras färd bland kobbär och skär på arbetsmarknadens oroliga hav.”

En beskrivning av ”verkligheten” som stod sanningen avlägsen, förutom ”färden bland kobbär och skär på arbetsmarknadens oroliga hav”. Maria och Pia hade i desperation lämnat arbetsplatsen på grund av att deras arbetssituation blivit outhärdlig. Och själv hade jag blivit sjukskriven från och med fredagen den sjätte november, vilket innebar att informationen saknade relevans.

Kort tid innan jag slutade vid polismyndigheten, tog jag kontakt med ansvariga inom kommunen. Jag hade ett långt samtal med polisstyrelsens ordförande och tog även kontakt med representanter för olika partier. Vid samtalet med representanter för socialdemokraterna, fick jag till min förvåning höra att det var allmänt känt att den lokala polismyndigheten inte fungerade särskilt väl.

När jag ett par månader senare måste få min anmälan om arbetsskada undertecknad av arbetsgivaren, bad jag min handläggare vid arbetsförmedlingen att följa med som stöd. Det uppstod då en oväntad situation, när polisintendent ”M” utan ett ord, utan någon kommentar skrev under. Jag hade nämligen namngivit honom som ytterst ansvarig för det som hade orsakat min sjukdom/skada.

(egen bild)

”Allting kan tas ifrån en människa, utom en sak -
friheten att välja attityd till vad som än händer.”

Viktor Frankel

DEN RÄTTSLIGA PROCESSEN

Anmälan om arbetsskada

Efter påskrift av arbetsgivaren lämnade jag in anmälan om arbetsskada till försäkringskassan. En anmälan som blev möjlig tack vare att min sjukskrivningsperiod påbörjades under tid som anställd. Jag formulerade orsaken till min sjukdom/skada, som kvalificerad mobbning samt kränkande förtal. (Angående utredningen, se under rubriken ”Utredning försäkringskassan”.)

Kammarrätten - mål nr 7508-1992

Rättsprocessen med polisintendentens ”minnesanteckningar”, fortsatte senare i Kammarrätten, där dom meddelades i december 1992: ”... Polismyndigheten uppger att de anteckningar som legat till grund för sammanställningen som Margaretha Fahlström fått del av numera har förstörts och således inte längre finns. Kammarrätten, som saknar anledning att ifrågasätta denna uppgift, kan därför inte pröva om de begärda minnesanteckningarna varit att beteckna som allmän handling eller ej.”

I samband med Kammarrättens dom, insåg jag mina egna begränsningar vad gällde det juridiska. Min man hade tidigare under hösten, av någon underlig anledning, sparat en artikel från tidningen Arbetet. Artikelnen handlade om en anställd, som med hjälp av ett juridiskt ombud hade lyckats återfå en anställning, där fackförbundet nekat honom stöd i frågan.

(Mina försök att få hjälp från mitt fackförbund SIF, strandade i ett tidigt skede.)

Jag kontaktade hans juridiska ombud, Göran Sällström, pensionerad polis, som genast blev intresserad. En kontakt som utvecklades till just det stöd jag då var i stort behov av. Och det kom att bli ett givande samarbetet under många år framöver.

”Minnesanteckningarna” som i kammarrätten uppgavs vara förstörda, blev nu i den fortsatta rättsprocessen döpta till ”den förstörda handlingen”.

Regeringsrätten - mål nr 6400-1992

Vi överklagade Kammarrättens dom till Regeringsrätten, där följande dom förkunnades i mars 1993:

” Vad som förekommit i målet ger anledning till antagande att ärendet genom de ifrågasättande anteckningarna har tillförts sakuppgifter. I den delen är anteckningarna sedan ärendet avslutats att hänföra till allmän handling och hade bort lämnas ut till Margaretha Fahlström på hennes begäran i den mån hinder däremot inte förelägg på grund av bestämmelse i sekretesslagen. Polismyndigheten har emellertid uppgivit att minnesanteckningarna förstörts. Någon handling kan därför inte lämnas ut. Regeringsrätten avslår besvären.

Därefter överlämnade vi en skrivelse till JK.

JK-Justitiekanslern - dnr 1806-93-21

som konstaterade i likhet med Regeringsrätten:

”... att till den del handlingen tillfört ärendet sakuppgifter har den varit att betrakta som en allmän handling. Handlingen är numera av allt att döma förstörd och det går därför inte att med säkerhet fastställa om det varit fråga om allmän handling. Oavsett hur det förhåller sig med den saken utgår jag emellertid från att polismyndigheten i anledning av vad som förevarit har tagit lärdom av det inträffade. Vid nu angivna förhållanden finns det ingen anledning för mig att gå vidare i saken. Ärendet är därmed slutbehandlat.”

Även JO, fick ta del av en skrivelse.

JO-Riksdagens ombudsman - dnr 1843-1994

JO avskrev ärendet utan åtgärd.

Polisanmälan

Under tiden som den rättsliga process pågick angående den ”förstörda handlingen” lämnade jag in en polisanmälan om ”undertryckande av urkund alternativt tjänstefel”, till polismyndigheten i Halmstad - **dnr 93-05-17KOD1435**. En förundersökning genomfördes av en poliskommissarie i Göteborg. Resultatet blev ett trettio sidor långt förhöringsprotokoll, vilket överlämnades till stadsåklagaren för beslut.

Stadsåklagaren - R-66-93

Förundersökningen lades ned av statsåklagaren i Göteborg, med följande motivering:

”Det kan inte styrkas att handlingen varit allmän. Följaktligen kan heller inte styrkas att någon företrädare för polismyndigheten gjort sig skyldig till brott genom att inte lämna ut handlingen eller genom att förstöra den. Då anledning att misstänka brott i annat avseende inte föreligger, läggs förundersökningen ner.”

Riksåklagaren - ÅD 951-93

Vi överklagade statsåklagarens beslut till riksåklagaren. Juristen skrev ett tio sidor lång inlägg baserat på det trettio sidor långa förhöringsprotokollet, med följande avslutande formulering:

”..... Förstörandet av handlingen skedde således inte av misstag. Det skedde med vett och vilja och syftet med förstörandet var att förhindra att Margaretha FW skulle få del av innehållet. Det bör, menar jag, inte råda någon tvekan om att förstörandet är ett brott mot grundlagsskyddat intresse, men förstörandet innefattar även brott mot Margaretha FW's privata intressen. Därigenom att handlingen förstördes hindrades hon i att gentemot arbetsgivaren, polismyndigheten, söka hävda sin rätt. Förstörandet lade även hinder i vägen för henne att söka beivra förtälet.”

Även riksåklagaren lämnade överprövningsframställan utan åtgärd.

UTREDNING

Försäkringskassan

Försäkringskassans utredning av arbetsskadan pågick under två och ett halvt år. Den blev omfattande och min längtan efter någon form av upprättelse, gjorde att jag engagerade mig på olika sätt i utredningsarbetet. Som till exempel idén, om att införskaffa vittnesuppgifter från de arbetskamrater som såg värdet av min arbetsinsats och inte uppfattade mig som ett hot. Arbetskamrater, de flesta inom poliskåren, lämnade in skriftliga vittnesuppgifter, vilket ignorerade av försäkringskassan/socialförsäkringsnämnden, men blev av viktig betydelse i Länsrätten.

Samarbetet med försäkringskassan blev inte till alla delar gott. Det kändes ofta frustrerande och märkligt att gång efter annan få höra påståenden som att: ”... vi har aldrig tidigare godkänt denna typ av arbetsrelaterad sjukdom, som arbetsskada ... det här kommer aldrig att godkännas av nämnden.” Utreda något som man på förhand vet utgången av, upplevdes som ekonomiskt oförsvarbart. Fick ibland en känsla av ett ”spel för galleriet”.

Utredningen som omfattade 124 sidor, innehöll som väntat negativt förslag till beslut. Ett beslut som socialförsäkringsnämndens ledamöter skulle bedöma och därefter lämna nytt förslag till beslut.

Socialförsäkringsnämnden

Fredagen den 30 juni 1995 skulle mitt ärende upp i nämnden. Vi hade möjlighet att närvara vid mötet och då muntligen framföra synpunkter på försäkringskassans motivering samt besvara kompletterande frågor från nämndens ledamöter.

Det var en varm försommarmorgon då jag tillsammans med min man och mitt ombud åkte jag ut till platsen för mötet, Hamnkrogen i Gottskär, som är ett populärt utflyktsmål vid havet. Vi välkomnades av ett solglittrande hav och njöt av den hänförande utsikten.

Det var första gången som jag deltog vid ett nämndmöte och det kändes högtidligt och hoppingivande att få delta vid mötet, där vi kunde ge kompletterande svar på frågor från nämndens ledamöter.

Inne på restaurangen var det febril aktivitet. På de framställda långa bordet, med de vita dukarna, arbetade personalen med att duka fram en sommarbuffé. Det var socialförsäkringsnämndens sista sammanträde före sommaruppehållet och ledamöter skulle avtackas. Klockan elva började festen.

Nämndens ledamöter, festklädda och uppsluppna, droppade in efter hand och det kramades och skojades. Men så plötsligt förändrades atmosfären. Fanns det männe objudna ”gäster” i lokalen? Sorlet dämpades och ledamöterna försvann snabbt in i ett angränsande rum.

Efter en stund blev vi inkallade till mötet. Det var en dämpad stämning kring det avlånga bordet där sexton ledamöterna var samlade. De frågor jag skulle besvara andades misstro och var krångligt formulerade. Jag blev först förvirrad och osäker, men ganska snart blev det uppenbart ... ledamöterna var inte pålästa, inte insatta i mitt ärende! (I tidningen Arbetarskydd nr 10/99, finns en artikel skriven av journalist Britt-Marie Citron, som handlar om socialförsäkringsnämndens arbetssätt inför beslut. Se även under rubriken ”tidningarna Arbetarskydd/Du & Jobbet”.)

Och till min stora besvikelse handlade mötet mer om att försvara försäkringskassans förslag till beslut, än att lyssna till juristens kompletterande synpunkter på innehållet.

Jag kände mig olustig till mods efter mötet. Det var en dämpad trio som släntrade över gatan till Jönssons café, där vi begrundade situationens allvar, över en bit hallontårta.

Det vi nu hade upplevt var ovärdigt demokratin. Återigen rämnade illusionen om rättstryggheten i vårt samhälle.

Socialförsäkringsnämndens beslut - dnr 84-AL 1995-0229

Länsrätten - Mål nr 2021-95

Vi överklagade beslutet till Länsrätten som tre och ett halvt år senare, den 15 december 1998, kom med följande domslut.

Domslut:

Länsrätten undanröjer försäkringskassans beslut och visar målet åter till kassan för erforderlig handläggning.

Arbets-skadan hade blivit godkänd av länsrätten. Det hade under många år varit känslomässigt påfrestande och det finns egentligen inga ord som kunde beskriva den känsla av befrielse och lättnad som då infann sig.

Ekonomisk upprättelse

Försäkringskassan överklagade inte domen och efter några veckor kom ett vykort från handläggaren vid försäkringskassan, som meddelade att jag skulle ta kontakt med henne. Handläggaren informerade formellt om mina rättigheter som arbets-skadad. Någon ekonomisk upprättelse i form av livränta, kunde jag inte förvänta mig. Men utreda, det skulle hon kanske kunna göra. Efter detta samtal, en djup suck och en frustrerande tanke, ”tillbaka på ruta ett!”.

Därefter följde återigen en tid i påtvingat samröre med försäkringskassan. Handläggaren förhöll sig till domen från länsrätten på ett minst sagt märkligt sätt. Det var som om hon inte ville acceptera domen, vilket blev tydligt både i samtal och i ett skriftligt sammanhang. Min starkaste upplevelse var den att det saknades kunskap i sakfrågan. En ”ny kamp” hade tagit sin början - kampen om den ekonomiska upprättelsen.

(egen bild)

Hindren är uppgiften.

Ur Samtal med änglar
av Gitta Mallasz
översättning Margareta Melin

Tidningarna Arbetarskydd/Du & Jobbet

Någon månad senare, under pågående utredningen av livräntan, läste jag en artikel i SKTF-tidningen om journalist Britt-Marie Citron och hennes nyutkomna bok, Sölve & Co. En intressant berättelse om politikerns maktmissbruk inom Motala kommun, i folkmun benämnd som Motalaskandalen, där offentlighetsprincipen varit viktig i sammanhanget.

Jag kontaktade Britt-Marie, som med stort intresse lyssnade på mina erfarenheter av polismyndigheten, rättssystemet och socialförsäkringssystemet. Det blev många givande samtal som efter en tid blev till en artikel i tidningen Arbetarskydd nr 10/1999. En artikel som kom att handla om försäkringskassans handläggning av mitt "ärende" samt socialförsäkringsnämndens arbetsätt inför beslut.

Utdrag ur artikeln: "Riksförsäkringsverkets granskning av arbetsskadeärenden visar på allvarliga brister i försäkringskassornas utredningar. Margaretha Fahlström Westin tillhör dem som har drabbats. En undermålig utredning fick till följd att hon fick kämpa i sex år för att få sin mobbingskada erkänd. Nu sviktar hennes tilltro till rättssäkerheten"

Artikeln publicerades vid en tidpunkt som låg nära beslutsprocessen av livräntan och kanske medförde detta ett beslut i positiv riktning.

I november 2000, blev jag uppringd av journalist Birgitta Ländin, från Arbetsmiljöforum, med en förfrågan om jag ville ställa upp på en intervju för tidningen Du & Jobbet. Artikeln skulle belysa vuxenmobbingens negativa konsekvenser på arbetsplatser och det kunde vara lämpligt att beskriva just mitt fall. Det blev ett reportage i Arbetsmiljötidningen Du & Jobbet, mars 2000.

Reflektion

Det har nu gått tio år sedan jag ofrivilligt tvingades in i vårt socialförsäkringssystem, där många handläggare passerat revy. Men trots allt, kan jag numera se "ljuset i tunneln". Det fungerar bra mellan mig och min nuvarande rehabiliteringshandläggare och jag känner tacksamhet över möjligheterna, de senaste två åren.

Men min erfarenhet vill ändå förmedla att det strukturella och hierarkiska systemet på intet sätt främjar den försäkrades egen förmåga till läkning. Tvärtom den splittrar och skapar kaos inom människan, med en enda förödande konsekvens som följd - man vill ge upp. Sjukpensioneringen framstår som den "enda vägen". Och därför mina frågor - vem finns egentligen till för vem? Har vårt socialförsäkringssystem spelat ut sin roll? Gagnar den hierarkiska beslutsprocessen den enskilda människan? Har anställda inom socialförsäkringssystemet erforderlig kunskap för att möta människor i kris? I ett försök att synliggöra hinder, som försvårat och försenat min egen rehabiliteringsprocess, har jag skrivit till ansvariga inom socialförsäkringssystemet.

Om du vill läsa mer:

Försäkringskassan regionalt - dnr 9310/01

Riksförsäkringsverket - dnr 9310/2001 JO

Regeringskansliet, socialdepartementet - S2002/4615/Sr

OM

Om du kan stå, när alla andra svikta
och klandra dig just för att du står rak,
om du kan tro på ditt, när andra rikta
sitt välbetänkta tvivel mot din sak,
om du kan vänta tåligt och försaka
och fast beljugen alltid vara sann
och hatad aldrig ge ditt hat tillbaka
och ändå inte yvas att du kan,

Om såsom drömmens herre du kan drömma
och tänka inte blott för tankens skull
om nederlag och seger du kan glömma
som två bedragare av samma ull,
om du kan höra allt vad sant du sade
för skurkars vinningslust i lögn förbytt
och se förhärjat allt vari du lade
din själ, men börja bygga det på nytt,

Om du kan ta allt gott du hunnit samla
och satsa på ett enda tärningskast
och börja om när du sett allting ramla,
och tiga stolt, fast smärtan stinger vasst,
om intill bristningsgränsen du kan plåga
din kropp och själ tills all din kraft är slut,
och dock gå på med samma sega tåga,
som i det sista manar på; Håll ut!

Om du kan säga massan vad du känner
och ej för kungar stämman tonen ner,
om du står fri mot fiender och vänner,
om du är värd just vad man räknar med,
om var sekund i en minut kan fyllas
av dig med verk, som giltigt räknas ner,

- Mitt Barn, som jordens konung skall du hyllas,
men du är ock en värdig människa, och det är mer.

Dikt av Rudyard Kipling

(dikten har tidigare publicerats i SKTF:s förbundstidning)

DRÖMMAR

Drömmar som påverkade mig jag starkt efter att jag hade lämnat arbetsplatsen.

En dröm, den 2 april 1993.

Grannen som bor strax nedanför hade placerat ett växthus i slänten bland våra tallar. Dom hade även tagit bort tallar och vår gräsmatta var alldeles förstörd. Jag kände stor rädsla. Vem skulle jag kunna anmäla detta till. Polisen kunde jag ju inte gå till.

Natten därefter, följande dröm:

Det var krig. Jag klarade mig från att dö, då jag valde att inte ställa mig i skydd för bomber, i ett hus. Just det huset bombades. Det kom flygande plattor, tingestår därifrån människor släppte ned sina bomber.

Jag låg på en britts tillfångatagen. Blev våldtagen bakifrån av någon otäck person. Kopplade bort känslan. Jag fick kort och något brev från Lasse. Han visste ingenting om det svåra jag nu gick igenom. Jag var oerhört rädd. Jag hade vistats i kriget.

Dröm den 4/9 1993:

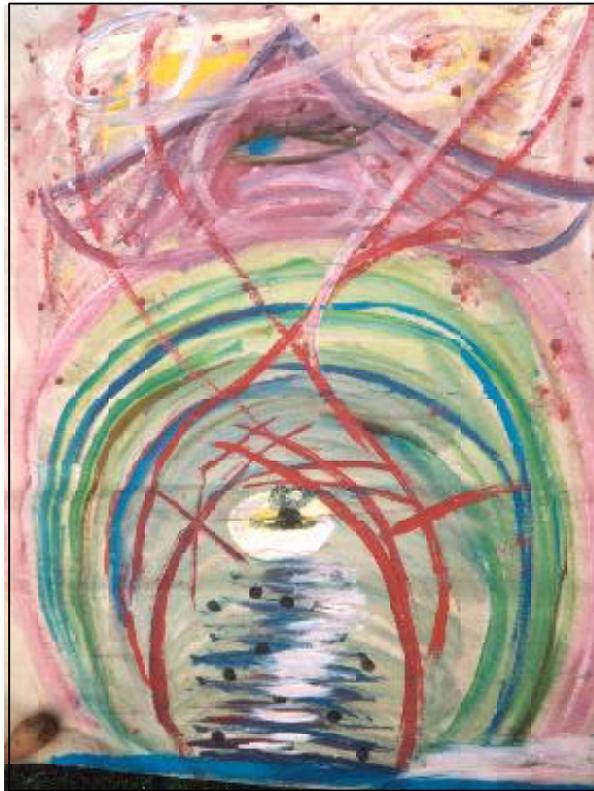
Vi var många tillsammans, både vuxna och barn. En jättestor gädda hade jag klubbat. Den låg ute. Fick syn på en stor svart orm, ungefär en meter lång och tio cm tjock. Trampade på den. Den försökte äta upp gäddan. Då vaknade gäddan till liv. Jag ropade på någon att komma och titta på. Denne någon var SÖ. Gäddan sprattlade sig bort. Ormen försvann. Jag var rädd för att den skulle dyka upp igen. Då fick jag syn på den. Hade dessförinnan räddat ett litet barn. Barnet var naket. Svepte in det i varma filtar och höll om det. Vi satt alla vid ett långbord då jag fick syn på ormen. Den försökte krypa in under bordet. Den hade sågspån på ena ändan. Mycket vredgad jagade jag ormen med en förskärare. Höggkniven mot ormen vid flera tillfällen, som till sist gick av på flera ställen. Sprack upp och ut strömmade en slemmig tjock massa, ljus till färgen, som lik som exploderade ut ur ormen. Till sist låg ormen där död och livlös.

Citerar professor Montage Ullman om drömarbetet, från boken ”drömmen löser problem”:

”Drömmen speglar alltid verkligheten. Den speglar var man befinner sig i sitt liv.”

”Drömmar är som frökapslar i vilka det förflutnas frön och framtidens utsäde ligger inneslutna. När vi öppnar en kapsel kan livets nya sådd påbörjas.”

”Drömmarna utformas djupt inom oss för att hela och vägleda oss. Framförallt pekar drömmarna på våra resurser och möjligheter. Om vi lyssnar till deras budskap, ökar de vår självkännet, stärker vår självkänsla och vårt självförtroende. Och det kan vara både lite eller mycket som visar eller antyder en väg framåt för oss.”

(egen bild)

TROSBEKÄNNELSE

Jag tror på en Gud
som är helig och varm,
som ger kampglöd och identitet,
en helande Gud
som gör trasigt till helt,
som stärker till medvetenhet.

Jag tror på en Gud
som gråter med mig
när jag gråter och allting är gråt,
en tröstande Gud
som kan trösta likt den
som väntar tills gråten gått åt.

Jag tror på en Gud
som bor inom mig
och som bor i allt utanför,
en skrattande Gud,
som skrattar med mig
och som lever med mig när jag dör.

ur Helig och varm av Christina Lövestam

MÖTE MED GUD

Några månader senare hade jag en märklig upplevelse, som ger mig anledning att omvärdera mitt förhållande till Gud. Jag hade sedan många år tillbaka en privatreligiös inställning till det gudomliga, det man kallar ”Gud” och har därför aldrig fördjupat mig i bibeln eller på annat sätt kommit till tro med hjälp av Svenska Kyrkan. Starka negativa upplevelser från konfirmationstiden har naturligtvis också bidragit till förnekelse av den kristna guden.

I mitt inre sökande har jag funnit kraften i naturen, där skapelsekraften, det gudomliga, berört och blivit en del av mig själv. Men även att vistas ensam i kyrkorummet har givit mig känslan av gudomlig samhörighet.

Från död till liv

Det var en gråkall vinterdag i början på februari. Snöblandat regn lämnade avtryck mot fönsterrutan. Jag var djupt deprimerad och beskedet om att min förestående rehabilitering vid kurorten i Varberg flyttats fram fyra veckor, gjorde mig desperat. Allt rasade samman. Det blev på något sätt ”droppen”. Den senaste tiden hade destruktiva tankar om döden alltför ofta dominerat och jag började fantisera om döendet. Började bli vän med döden och kunde föreställa mig döden som en befriare. Den här dagen kändes outhärdlig.

I den närbelägna kyrkan serverades sopplunch varje tisdag. Och efter moget övervägande bestämde jag mig för, trots allt, ett besök. Längtade efter gemenskap och någon att tala med.

Det var mest pensionärer från grannskapet som traditionsenligt hade samlats för att äta och prata. Under lunchen blev det mest ”kallprat” om väder och vind. Gråten låg som en luddig klump i bröstet och jag fick anstränga mig för att hålla tårarna tillbaka.

Efter avslutad måltid sökte jag mig till prästen och diakonissan. Mellan gråtattackerna försökte jag dela med mig av det som hade hänt, men fann ganska snart att min osammanhängande och osannolika berättelse inte blev mottagen. För vem vill tro att polischefen vid en polismyndighet kan göra så illa. Ögonen avslöjade tvivel och rädsla.

Hemma igen vandrade jag av och an mellan rummen. Mina kaotiska tankar sökte finna utvägar. Att ta bort mig från den här världen, skulle bli en lättnad för många. Jag passade inte in någonstans. Tydligare än så här kunde det inte bli. Förvirrad och med döden som enda utväg, bad jag till Gud.

Hur det kom sig vet jag inte riktigt, men helt plötsligt befann jag mig liggande på knä inne i bastun. Dold av mörkret och med böjt huvud och knäppta händer bad jag till Gud. Ropade ut all min smärta, min sorg och min djupa förtvivlan. Jag orkade inte längre leva, och att kasta mig framför tåget kunde väl ändå inte vara så farligt - det

skulle gå fort och sen skulle allt vara över.

Tankarna var destruktiva och förvirrade och kretsade kring döendet. Att snabbt komma bort från den här världen. Men barnen och Lasse? Kunde jag verkligen göra så mot min man och mina söner? Var det inte att svika, att lämna familjen kvar med alla frågor obesvarade? Gode Gud om du finns, hjälp mig ... tala till mig ...

Hur länge jag låg där på knä och bad till Gud, det vet jag inte. Som i en dimma reste jag mig upp och gick med tunga steg till sovrummet och somnade utmattad på min säng.

Vaknade några timmar senare, då min man kom hem efter arbetsdagens slut. Jag kunde genast förnimma en märkbar förändring i kroppen och i mitt sinne. En känsla av lätthet hade infunnit sig och det var som om en strimma av ljus hade letat sig djupt in i min själ. Gud fanns i den stunden nära och dagen led mot afton.

Efter den här upplevelsen i min bastu, blev bönen en efterlängtdad stund av stillhet och krafthämtning. Och under den stundom segdragna arbetsskadeprocessen kände jag mig ofta vägledd och buren. Jag kunde vakna i gryningstimman, med tankar och idéer som vill komma till uttryck. Och trots trötthet och inre motstånd fann jag mig snart sittande framför datorn, där bokstäver blev till ord, till meningar och senare till ett värdefullt material vid länsrättens bedömning av arbetsskadan.

Och sen, det som blev så förunderligt och märkligt. Den där dagen då jag skulle skrivits in på kurorten, den dagen insjukande min svärmor. Och dagen efter fanns jag vid hennes sida, då hon stilla och lugnt somnade in. ”Det var Guds nåd” sa diakonissan till mig, vid begravningsgudstjänsten i kyrkan, då jag berättade om min delaktighet vid min svärmors ”förlossningsprocess”.

”Utan er begäran kan vi inte ge”.

”Tro så har du inget att frukta.
Tron är bra”

Ur Samtal med änglar
av Gitta Mallasz
översättning Margareta Melin

VÄNDPUNKT

Några veckor därefter, våren 1993, fick jag möjlighet till en två veckor lång vistelse vid kurorten i Varberg. Det blev vändpunkten. Dagliga träningsrundor och promenader vid havet var stärkande för både kropp och själ. Den närande maten i kombination med vänliga människor och vacker miljö, påverkade min hälsa och livslusten började så sakta att återvända.

Samtalen med psykolog Robert S Jerdén och överläkare Sven-Olof Krafft gav mig förnyad tilltro till min egen betydelse i den väntade rättsliga processen.

Ambres, en välkänd lärare inom esoteriska kretsar, blev min följeslagare under den här tiden. Med kärlek och medkänsla förmedlade han tankar på hur man kan finna lösningar till sina livsproblem. Hans lilla häfte utgivet av Sturid AB, öppnade mig för **nya tankar om livet. Häftets sista sida förm edlad följande dikt:**

Den Nya Tidsåldern

Det glimmar stjärnor nu i hennes hår
och månen lyser på den stig hon går,
och natten sveper henne in i ro.
I hennes hjärta finns ett fågelbo.
Där solens guldägg ligger för att ruvas;
en sällsam fågel sover däruti,
och denna fågel kan ej underkuvas.
Snart sprick er ägget – och den flyger fri.

När dagen kommer med sitt första ljus
står hon i porten med sitt vattenkrus.
Det vatten som hon bär från Livets brunn
skall gå som ordet ifrån mun till mun.
Snart sprick er ägget och snart rämnar barken
och allt det inestängda stiger fram;
de gamla tecknen på papyrusarken
blir åter synliga bland stoft och damm.

Snart vaknar staden – och mitt i dess larm
går hon med kruset på sin bruna arm.
En del är upptagna och tittar ned,
men andra ser henne och följer med.
Så blir den staden inifrån belägrad.
Dess murar faller såsom Jerikos.
Och varje sten som ligger där besegrad
blir överväxt av kaprifol och ros.

Stefan Demert

PROJEKTTIDEN

Från januari 1994 fram till december 1998, blev en intensiv period av projektarbete. Det började med ett arbetslivsutvecklingsprojekt (ALU) på Väddö och slutade med projektet Resurscentrum för kvinnor, i min egen stad. Det här blev en tid av stora utmaningar. Allt från mötet med min egen djupa rädsla, till mötet med den kollektiva rädsla för utveckling och förändring, som finns i vårt samhälle.

Drivkraften inom mig hade olika bottenar. Dels handlade det om att stärka mitt egenvärde genom prestation, att få vara ”stor & duktig”. Och dels handlade det om en djupare längtan efter att få vara med och påverka samhällsutvecklingen i en annorlunda och ny riktning. Min ledstjärna, min vision handlade om att skapa en mötesplats för kvinnor som kände behov av att växa och utvecklas. Och naturligtvis handlade det även om mitt eget starka behov, min egen längtan efter ett personligt och sant uttryck.

I de båda samhällsprojekt som jag genomförde, har ”empowerment” varit övergripande som ämne. Empowerment är engelska, som översatt till svenska betyder ”egenmakt”. Empowerment innefattar en tro på att all förändring börjar i det inre. En förändring i det inre påverkar det yttre.

Men den djupare innebörden är, att inom varje människa finns en slumrande kraft som väntar på att få framträda. Och genom att erbjuda nygammal kunskap och stöd återerövra den skapande kraften i sitt eget liv.

Att värna om sin självkänsla är att värda platsen
där du inte flyr undan och ser dig själv
som ett offer eller ett byte,
men där du står öga mot öga med dig själv
och våga införliva i ditt hjärta vad du ser.
Självkänsla är att ständigt omfatta
sitt ”inre barn” med ömhet och respekt
och inte låta någon annan människa
skada eller kränka detta barns upplevelse
av tillvarons hela kärlek och grymhet.
Självkänsla är att inte ha något behov av att svika,
men att istället i djupet av sig själv uppleva
att det finns en gräns som inte får
överskridas, att det finns en helig kontur
i tillvaron, en sorts brevväxling med vårt
kosmiska ursprung som ingen har rätt att
avbryta, håna eller förnedra.

(av Bruno K Öijer, ur diktsamlingen Det förlorade ordet 1995)

Wäxthuset på Väddö

Vid en föreläsning våren 1994, kom jag i kontakt med Lena-Kristina Tuulse, psykolog och författare samt lärare för andningspedagogutbildningen i Sverige. Hon driver även Wäxthuset, både som kursgård och behandlingshem, där hennes arbete bygger på en grundtanke, som menar att vi själva kan skapa våra liv. Att jag drar till mig människor och omständigheter för att därigenom få möjlighet att lära mig mer om mig själv, växa och utvecklas. Men det förutsätter naturligtvis att jag är öppen för att lära känna mig själv och mina grundmönster. Och i den processen, kan jag påverka mitt eget liv genom att ta ansvar för det som händer i mitt liv. Självkänedom är nyckeln i den processen.

Senare samma höst deltog jag därför vid en femdagarssträning i frigörande andning, på Marstrand. Det blev dagar som för alltid kom att förändra riktningen i mitt liv.

Året därpå arbetade jag tillsammans med Lena-Kristina Tuulse. Dels som hennes privata sekreterare och dels som assistent vid resor runt om i landet. Hon var eftertraktad som inspiratör och deltog därför både som kursledare och föredragshållare. Det här året kom att bli den mest lärorika perioden i mitt liv, där jag i mötet med människor från olika kulturer och sammanhang, lärde mig se på livet ur nya perspektiv.

Min självkänsla och mitt självförtroende stärktes under den här vistelsen på Wäxthuset. Det blev för mig en slags återfödelse till livet. Fylld av inspiration och lust till engagemang började en vision sakta ta form. En tanke om att det borde finnas mötesplatser, liknande den på Wäxthuset, i varje stad inom varje kommun.

Det praktiska arbetet med att söka finansiering tog tid. Jag kände mig periodvis både ensam och frustrerad i den svåra, näst intill omöjliga uppgiften att finna aktörer till den här typen av projekt. Projekt som skulle ge näring till deltagarnas egna möjligheter till personlig växt och utveckling.

Kvinnofolkhögskolan

Efter en tid kom jag i kontakt med Kvinnofolkhögskolan i Göteborg, där man visade intresse och villighet att dela med sig av erfarenheter från EU-finansierade projekt. Och för att vårt samarbete skulle bära frukt, erbjöds jag att delta vid en av skolans kortkurser. Kvinnostudier med videodokumentation blev min nästa utmaning.

Hösten 1995 tillbringade jag alltså på kvinnofolkhögskolan, där jag blev involverad i feminismens mest grundläggande tankar och idéer. Mitt eget förhållningssätt till begreppet manligt och kvinnligt blev ofta ifrågasatt, men öppnade för intressanta och lärorika diskussioner.

Invandrarkvinnorna dominerade skolans värld, men även unga svenska kvinnor som av olika skäl valt just denna skolform, fanns representerade. Männen var portförbjudna i skolans värld och fick på inga villkor besöka skolans lokaler.

Det här blev en period i mitt liv där jag fick möta min egen begränsade föreställning om det kvinnliga. En värdefull insikt, att trots samma kön se att vi kan vara mer olika än lika varandra.

Mina första tre veckor på skolan upplevde jag som något förvirrande. Det fanns något outtalad i ”luften”. Men så en dag, kom förklaringen.

Vi satt som vanligt och diskuterade olika frågor om manligt och kvinnligt, om livet och om skolan, då en av mina klasskamrater resolut reste sig från bordet och bad mig följa med. Hon förde mig fram till väggen där fotografierna på alla lärare och skolledningen, fanns uppsatta.

Hon pekade på ett av korten och sa: ”... och du förstår ingenting?” Överrumplad över frågan skakade jag på huvudet. Och sedan fortsatte hon att i tur och ordning peka runt på fotografierna och med ett lite underfundigt leende på läpparna förklara: ” ... hon lever med henne, hon med henne och hon med henne ...”.

Och då plötsligt förstod jag och som i ett trollslag upplöstes min förvirring och jag kunde förstå. Jag såg nu skolan ur ett helt nytt perspektiv. Visst hade jag förstått att några av eleverna hade homosexuell läggning, men lärarna och skolledningen? Min första tanke, varför talade man inte öppet om detta!

Det blev en spännande tid på den här skolan. Diskussionens vågor gick ofta höga och ett kärt samtalsämne var naturligtvis relationen mellan man och kvinna. Och som mor till två söner och sammanvigd med en man sedan många år, höll jag många och kärleksfulla brandtal för männen i allmänhet och mina i synnerhet. Jag hade, i ärlighetens namn, svårt för att acceptera skolans ensidigt negativa förhållningssätt till männen.

Men en händelse den hösten påverkade de underliggande strömningarna och gjorde det osynligt.

Vid introduktionen till kursen kvinnostudier, blev vi elever uppmuntrade att vara delaktiga och komma med förslag till föreläsningar inom området kvinnofrågor. Och naturligtvis, utifrån mina erfarenheter, ville jag vara delaktig. Den kvinliga sexualiteten hade kommit på tal och i det sammanhanget föreslog jag att vi kunde bjuda in någon att tala om gudinnemyten och den kvinnliga sexualiteten. Spontant mottogs mitt förslag av lärare och elever med entusiasm. Jag tog därför på mig ansvaret att konsultera en föredragshållare i ämnet.

Någon månad tidigare hade jag deltagit i en veckoslutskurs som handlade om gudinnekraften. Kursledaren Berit Hague andningspedagog och med femton års erfarenhet som föredragshållare och kursledare, tackade ja till uppdraget.

När mitt förslag om föredragshållaren kom till skolledningens kännedom, blev det närmast att jämföra med kaos. Rektorererna intervjuade mig vid flera tillfällen och det

uppstod ingående diskussioner om mig och med mig. Vad var mitt syfte med detta? Var föredragshållaren skolad inom den feministiska världen? Utbildning? Frågorna var många och andades djup osäkerhet och rädsla. Men efter många och långa och omständliga turer blev det ändå bestämt att föreläsningen skulle äga rum.

Föreläsningdagen kom och intresset bland eleverna var stort. Aulan var fylld till bristningsgränsen. Berit Hauge utstrålade skönhet och kvinnokraft. Hennes långa hår och den fotsida kroppsnära klänningen som naturligt framhävde konturerna av det lilla barnet i magen, väckte blandade känslor.

Jag placerade mig längst bak i aulan och kunde ostört iaktta den stundande ”föreställningen”. Efter hand stegrades stämningen och frågorna blev alltmer hätska och provokativa särskilt från de lärare som satt längst bak och hade som uppgift att ”bevaka” tillställningen. Jag skulle i den stunden inte blivit det minsta förvånad om ruttna ägg eller tomater kommit flygande genom luften. Det fullkomligt kokade av känslor i salen, för och emot. Men Berit svarade lugnt och sakligt på det mest provokativa av frågor från lärarna. Och många av eleverna, de flesta unga kvinnor, blev lyckligt berörda över att få lyssna till gudinnekulturen som på djupet berörde vår kvinnohistoria. En kunskap som tidigare inte funnits tillgänglig på skolan.

För eleverna på skolan blev den här föreläsningen ett intressant alternativ till den för övrigt traditionella 70-talsfeministiska undervisningen. En föreläsning som öppnade för många olika känslouttryck. Veckor, ja kanske månader, efter att Berit Hauge lämnat skolan, pågick samtal om det hon hade förmedlat. Och jag är ganska så övertygad om att inte någon enda kvinna på den här kvinnofolk högskolan, den här dagen, undkom att beröras av innehållet, den djupare dimensionen av det som kan benämnas som den gudomliga kvinnligheten.

I januari lämnade jag skolan, erfaren och nöjd. Tyvärr, löftet om hjälp med en EU-ansökan, blev aldrig av.

”Gå din egen väg, alla andra leder vilse.”

Ur samtal med Änglar
av Gitta Malasz
översättning Margareta Melin

Pilotprojekt Kvinnoliv & IdéForum

Min vision om en mötesplats för kvinnor, ville inte lämna mig och jag gick därför vidare med projekt Kvinnoliv, på mitt eget sätt. Så småningom fann jag vägar till finansiering tack vare ett kvinnligt resurscentrum i Jämtlands län. Och sakta började visionen ta form.

Pilotprojektet för arbetslösa kvinnor startade hösten 1997. Folkuniversitetet administrerade projektet och finansiering kom från länsstyrelsen och landstinget i Hallands län samt från arbetsförmedlingen i Kungsbacka.

Det blev en höst fylld av planering och samordning, allt från intervjuer till lokalfrågan. Projektet innehöll många intressanta ämnen, som jag själv som arbetslös, gärna hade deltagit i. Det ämne som vi ansåg vara av högsta prioritet var ”empowerment”, en utbildning som kunde ge kvinnorna en möjlighet att förstå mer om den egna inboende kraften.

Andra ämnen som ingick i projektet, var kreativt skapande i lera, motion, meditation, kroppskännedom samt samtal/dialog med inbjudna föreläsare. Bland annat deltog Anders Linder, skådespelare och musikanter, i projektet. Han gav en tankeväckande föreläsning om Gudinnans återkomst, där han med musik och stand up både roade och oroade om naturens kretslopp. Den förlorade balansen mellan det arketypiskt kvinnliga och manliga i västvärlden.

Rolf Österberg, författare till boken ”Vitsen med arbete ...”, deltog också i projektet med en föreläsning om sina tankegångar kring det vi kallar ”arbete”. Efter tjugo år inom näringslivet, hoppade han av en framgångsrik karriär och skrev den här boken. Rolf Österberg hade bland annat varit verkställande direktör och ordförande i Tidningarnas Arbetsgivareförening, vise verkställande direktör i Dagens Nyheters koncern samt verkställande direktör i AB Svensk Filmindustri.

Vi samarbetade även med Göteborgs universitet i ämnet ”att utveckla och arbeta i ett lokalt förankrat projekt”, som väl genomfört, gav deltagarna fem universitetspoäng.

I planeringsstadiet var det min förhoppning att jag själv skulle kunna delta i vissa ämnen, men insåg ganska snart att det skulle bli en omöjlig kombination med mitt ledarskap.

Att arbeta som projektledare för en grupp arbetslösa kvinnor, blev periodvis en tuff utmaning. Kvinnornas frustration och oro över sin arbetslöshet kom ofta till uttryck och för egen del blev det svårt att räcka till. Det blev ofta ett dygnetrunt arbete som tog hårt på krafterna och periodvis kände jag djup fruktan. Rädsla för att inte räcka till, att inte duga. Rädsla för att göra fel och för att bli avvisad. Mitt gamla livsmönster blev aktiverat och synligt. Och det var smärtsamt.

I projektarbetet fanns även många ljuspunkter. Jag kände mig stolt och tacksam över att projektet, med ett innehåll som inte fanns att tillgå i andra traditionella arbetslöshetsprojekt, hade kommit igång. Men att projektet över huvudtaget kunde förverkligas, får till största delen tillskrivas Birgitta Eriksson, arbetsförmedlingens dåvarande chef i Kungsbacka.

**Min avskedsdikt
till kvinnorna som deltog i
projekt Kvinnoliv - IdéForum - empowerment.**

Dröm om paradiset

I min dröm om oss
finns ingen fruktan
ingenting att skämmas för
Allt som finns får finnas
Med fördragsamhet och nåd
möter du dig själv – och mig
möter jag mig själv – och dig
Vi tar bristerna i famn,
och allt får ha sin gång
och ta sin tid.
Och mitt i ofullkomligheten
kan vi le
och se vår egen och varandras goda vilja.

Ur Kärleken en bro
av Margareta Melin

Projekt Nya Resurscentrum för kvinnor

Under våren 1998 blev det en fortsättning på projekt Kvinnoliv, Nya Resurscentrum för Kvinnor, ett projekt som startades i samarbete med studieförbundet Medborgarskolan. Finansörer var NUTEK, landstinget och länsstyrelsen i Hallands län. Vår målsättning var nu att skapa ett lokalt resurscentrum för kvinnor. En öppen mötesplats, där ”empowerment” blev en viktig del av utbudet. En referensgrupp, med kvinnliga representanter från landstinget och länsstyrelsen samt kvinnor med politiska uppdrag inom kommunen bildades, i syfte att stärka och bredda verksamheten.

Upptaktskvällen blev en succé, med uppträdanden, förtäring och andra festligheter på programmet. Innehållet i höstens program kunde erbjuda öppna föreläsnings- och diskussionskvällar för inspiration och delaktighet, samt möjlighet att delta regelbundet i yoga och empowerment, en utbildning i personlig utveckling.

Projektet blev väldigt uppskattat av kvinnorna i kommunen, unga som gamla. Mötesplatsen, vårt resurscentrum för kvinnor, hade nu kommit igång och det såg lovande ut. Visionen började sakta ta form.

Mina erfarenheter från samarbetet med studieförbundet Folkuniversitet fick mig att vara extra tydlig inför det nya. Och vad det då främst handlade om var den ekonomiska aspekten. Delaktighet och insyn, var mina krav inför samarbetet.

Samordningen av projektet blev även den här gången ett dygnetruntarbete, där hemmet och familjen blev lidande. Känslan av otillräcklighet infann sig allt oftare och periodvis ville jag bara ge upp. Ge upp mina visioner om det goda samarbetet och det goda samhället.

Attityden om ”slut på pengar” fanns med under hela projekttiden. Och det mesta som införskaffades till projektet, stort som smått, ansågs från ansvarigt håll vara slöseri med projektmedel. Det tog energi, kändes frustrerande och föga angenämt att ständigt försvara kostnaderna i projektet och motbevisa de kvarvarande projektmedlen. Projektet blev en maktkamp om pengar, vilket också underlättade mitt beslut, att lämna projektsamarbetet.

Min karriär inom projektvärlden avslutade jag genom att tillsammans med en god vän, delta vid en jubileums ”bal”, förlagd till Stockholms stadshus. Festligheter som arrangerats av olika kvinnoorganisationer och kvinnliga nätverk. En exklusiv middag i Gyllene Salen, kända musiker och debattörer i Blå Hallen och på kvällen dans och mingel, blev en värdig avslutning på den fyra år långa projektperioden inom resurscentraorganisationen.

Tågresan hem blev, ur ett symboliskt perspektiv, tydlig och intressant. Att nu lämna det ”gamla” bakom sig och ge plats för det ”nya”. Och vad det ”nya” skulle innebära, kom ganska snart att visa sig.

”I shut my eyes in order to see ...”

Du måste stiga ned
där skuggan faller
för att bli ägare
till bergkristaller.

Långt ifrån den trakt
vars gränser kallas veta,
Du måste blödande
i mörkret leta.

Förtvivlad, skakad
i ditt väsens grunder,
tills plötsligt porten öppnas,
som av ett under.

Och Du står skakad
där ljuset faller
med dina händer
fulla av kristaller!

Helmer Nyberg

(privat foto)

TID FÖR EFTERTANKE

Det var i början av 1999. Kvinnolivsprojektet var avslutat, och även den rättsliga processen kring arbetsskadan. ”Arbetslösheten”, med a-kassedagarna som en tickande tidsbomb, hade varit en stressfaktor sedan hösten 1994. Och att under den här tiden söka en traditionell anställning, hade varit helt otänkbart.

Under åren hade dagboksskrivandet varit en naturlig del av tillvaron. Dagboken fick ta emot rädsla och frustration, liksom glädje och framgång. Under den tid som nu följde blev mina dagböcker till ett ovärderligt stöd för både minnet och för känslan.

En kort tid efter det glädjande beskedet från länsrätten, kände jag plötsligt och oväntat nedstämdhet och förvirring. Pendlade mellan känslan av tacksamhet och djup sorg. Tröttheten tog överhand och jag vill helst av allt bara sova.

Jag blev sjukskriven och efter ett par veckor fick jag tid till samtal hos kurator Elisabeth Ydén, vid den öppna psykiatriska mottagningen. Det blev akut nödvändigt att titta tillbaka på vad som egentligen hade hänt på min arbetsplats samt försöka förstå och förhoppningsvis, kanske även så småningom acceptera.

Efter första samtalet med kuratorn, blev det helt uppenbart att mitt stressade sinne var i akut behov av vila. Det blev nödvändig att ge mig själv tid för både avskildhet och vila och i den här första fasen, blev kuratorn till ett ovärderligt stöd. Jag måste lära mig att skilja på mina egna och andras behov. Elisabeth förmedlade trygghet och djup medkänsla och jag vågade ganska snart, varsamt och försiktigt glänta på dörren till min sårbarhet.

Mina upplevelser från tiden i polishuset värkte som ett öppet sår. Periodvis levde jag i mörker och förtvivlan, kände mig skändad och missbrukad och ville inte leva. Men djupt inom mig fanns ändå en insikt om att fröet till all förändring fanns att söka inom mig själv. Eftersom jag under många år varit intresserad av min egen utveckling, fanns här goda förutsättningar till nya upptäckter.

Livsledarskap

Under våren 1999 deltog jag i en utbildningen i Livsledarskap vid Psykosyntesinstitutet i Göteborg. Psykosyntesen grundades i början av 1900-talet av den italienske psykiatrikern och professorn Roberto Assagioli och kännetecknas av en helhetssyn på människan, som omfattar kroppen, själen och anden.

Psykosyntesen fokuserar på det friska i människan och utgår ifrån att varje människa bär på en outnyttjad potential. Och i varje problem, finns också en möjlighet till personligt växande. Vägen till visdom och mognad.

”Livet är inte ett problem att lösa, det är ett mysterium att leva”

Roberto Assagioli

Kursen pågick under åtta helgdagar samt en avslutande sommarvecka. Under den här tiden fick jag möjlighet att titta tillbaka på min historia, iaktta det liv som var pågående samt lyfta blicken mot framtiden. Jag tränade mig i att leva här och nu samt lita på livets naturliga flöde.

Genom visualiseringar, musik, dans, kreativ dialog kunde jag medvetet möta olika delar av min personlighet. Symboliskt började en ny livsväv tona fram och min relation till Gud och andligheten fördjupades.

Terapi vid St Lukas

Samtalen med kurator Elisabeth avslutades efter några månader och jag fick möjlighet att fortsätta mina terapeutiska samtal vid St Lukas i Mölndal, där Margareta Hedenrud blev mitt fortsatta stöd i den terapeutiska processen. Det kändes som en Guds gåva, att utifrån egna behov och villkor fördjupa relationen med mig själv. I mötet med Margareta blev jag nu guidad till en mer vidsynt förståelse av upplevelser och händelser, både från det förgångna och i det som var pågående, här och nu.

Våra samtal vilade under ett gudomligt beskydd och efterhand kunde jag se på mig själv och mitt liv utifrån ett helt nytt perspektiv. Och i den processen blev det än mer naturligt att finna svaren inifrån min egen utgångspunkt.

Växthuset i Högsbo

I början på 1995, efter min vistelse på Växthuset på Vaddö, kom jag i kontakt med Växthuset, i Högsbo församling. ”En öppen och kravlös mötesplats för människor som vill växa och fördjupas” som det så vackert formulerats i programförklaringen.

Växthuset inbjuder till inspirerande föredrag och samtal om det som känns viktigt i livet, här och nu. Och människor kommer från när och fjärran och det är alltid fullsatt. Redan vi dörren möter besökaren ljus och värme. Ljus i alla de möjliga formationer. Och den förföriska doften av nybryggt kaffe och nybakat bröd känns inbjudande och leder besökaren in i en annorlunda form av gemenskap. En gemenskap där omtanken och respekten för det unika och gudomliga i varje människa står i centrum.

Och som avslutning på kvällen inbjuds besökaren till en sinnesrogudstjänst i kyrkorummet en trappa upp.

Christina Ahlstedt som är ansvarig för verksamheten på Växthuset är en god och närande vän, som tillsammans med de sammanhang hon skapar, varit till ett ovärderligt stöd under min tid av utanförskap.

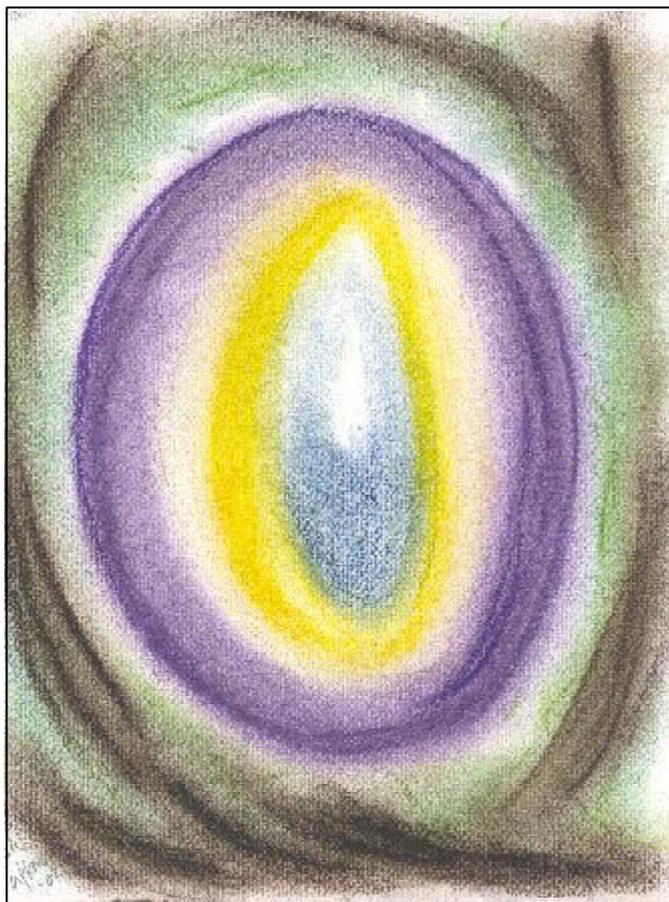
Drömgrupper, samtalsgrupper och handledningsgrupper är exempel på verksamheter som jag deltagit i inom Växthuset. Vi som deltar har olika bakgrund och erfarenheter vilket ger näring till våra inre växtprocesser. Och det som förenar oss alla, är att vi alla prioriterar den personliga och andliga utvecklingsprocessen i våra liv.

Kristina inspirerade mig att titta närmare på utbildningen till symbolpedagog, som kom att bli mitt nästa steg i läkningsprocessen.

Och en dag då jag lite uppgiven och sorgsen kom till Växthuset, fanns den här lilla dikten uppsatt på väggen. Den talade till mitt hjärta och sa:

Gör dig fri så fri du kan
och låt ingen dig lura och såra
möt upp nu i våren för nu är det tid
att känna det gamla och svåra.
Vik undan bladet
skriv ett nytt kapitel i ditt liv.
Fyll detta med lust och med fågring
och låt kärleken komma,
låt den inte gå.
Sök den upp för att ge dig näring...

Kristina Ahl
Socionom, växthusvän

(egen bild)

JAG - EN GLOB

Människan en glob
med en mittpunkt
av ljus
fast och orörlig
en navel mot evigheten.

Ur Kärleken en bro
av Margareta Melin

SYMBOLPEDAGOGUTBILDNINGEN

Själens resa

Som sagt, på Växthuset i Högsbo blev jag inspirerad att gå utbildningen till symbolpedagog och i juni 2001 började jag den resan.

Efter att under en längre tid valt att leva isolerat och utanför det traditionella arbetslivet, hade jag den sista tiden känt en spirande längtan efter gemenskap och samhörighet med andra människor. Jag kunde inom mig börja ana att jag efter alla år av eget inre arbete, bar på en värdefull kunskap om min egen utvecklingsprocess, men som utan praktisk erfarenhet, helt saknade värde.

Min längtan och förhoppning var att under den här utbildningsperioden återfinna balansen inom mig. Våga öppna mig för den skapande kraften i mitt liv och träna ett nytt förhållningssätt både till mig själv och till andra människor. Öva mig i att sätta gränser och uttrycka min sanning och låta sårbarheten visa vägen.

Ordet ”symbol” kommer från grekiskan symbolon, som betyder ”sätta samman, göra helt, heliggöra”. Symbolvärlden, Mytos, når jag bland annat genom sagor och myter, drömmar och bildskapande, poesi, dans och rörelse. Och via dessa redskap får jag tillgång till symbolspråket som talar från mitt omedvetna. Därigenom kan jag återerövra slumrande delar av mig själv. Det sägs att det är i Mytos som förvandlingen sker inom människan och det är i Mytos man skapar förståelse för livet. Symbolerna kan sätta samman personligheten, lyfta fram de aspekter av personligheten som inte fått utrymme och därigenom göra tillvaron mer hel, helig.

Endast en vecka kvarstår nu av utbildningen och jag känner mig nöjd och mer levande än någonsin tidigare och vill därför dela med mig av viktiga insikter och upplevelser från den här tiden. För mig ett sätt att hedra både mig själv och gruppen, samt de lärare som varit goda förebilder.

Inför starten ...

Inför den första utbildningsdagen, sov jag oroligt. Kände rädsla inför ovissheten ... Hur kommer detta att bli? Vilka människor kommer jag att möta? Vad kan detta tillföra?

Den litteratur vi skulle läsa inför varje utbildningstillfälle, var omfattande och väldigt intressant. Många av de med precision utvalda böckerna hade jag kommit i kontakt med tidigare och av understrykningar och kommentarer kunde jag ana mig till vad som då hade fångat mitt intresse. Att läsa om boken gav mig nya aha-upplevelser som **då när läste om boken** Besjälade liv - en handbok för själen, av Thomas Moore.

En resa i Odysseus anda

Här fångar mig myten om Odysseus. Han söker efter sin försvunna far och i sin läng-

tan och melankoli ställer han sig den välkända frågan: ”Vet väl någon vem hans far är?” En fråga som jag många gånger haft anledning att ställa, eftersom jag är ett utom-äktenskapligt barn och aldrig har lärt känna min biologiske far. Under mindre angenäma former, fick jag möta min far., men då endast ett kort och flyktigt möte.

Citat från Besjälat liv. ”Var kan jag finna den känsla av skydd, auktoritet, självkänsla, kunnande och visdom som jag behöver för att kunna leva mitt liv? Hur ska jag kunna uppväcka den fadersmyt som kan ge mitt liv den styrning det behöver?”

Och här närmar jag mig kärnpunkten i mitt eget liv. Att återerövra själens faderskap som är en aspekt av det Jung kallar animus, vilket kan vara fadersandan i en man, kvinna, familj, organisation, nation eller plats. Berättelsen om Odysseus ger många förslag på hur vi kan återfinna denna undflytande far. Historien börjar med en bild av ”fadersfrånvarons neuros”. Utan fader råder kaos, konflikt, splittring och sorg.

Citat: ”Om vi betraktar Odysseen som en av berättelserna om fadern i själen betyder detta att i samma stund som vi känner det faderlösa livets förvirring, när vi undrar över var han kan finnas, då har vi åkallat fadern. När vi undrar var han är - är han på väg tillbaka.”

Och i boken ställer författaren frågan: ”Varför kan inte gudarna ha medkänsla och låta Odysseus fara kortaste vägen hem? Vad kan det väl finnas för värde i att färdas tio år på havet, överleva farliga äventyr innan han äntligen kan komma hem och återställa friden?”

Och här kan jag genast dra en parallell med mitt eget liv - tio år av kamp på liv och död för upprättelse både i det yttre och i det inre livet.

Och det enda svar som författaren kan tänka sig är att denna långa, farliga och äventyrsfyllda resa, är det som skapar faderssjälen inom människan. ”Om jag känner att det saknas faderskap i mitt liv, måste jag kanske avstå från att försöka tvinga fram faderligheten i min personlighet, öppna mig för min egen oplanerade och okontrollerade odysse, innan fadersjälen kan finna sin plats. Ibland måste vi uppleva frånvaro och tomhet för att uppväcka fadern. En verklig odysse handlar inte om att samla på sig upplevelser. Det handlar om en djupt upplevd, riskfylld och oförutsägbart själslig resa.” Starka ord - så sant, så sant!

Vidare skriver författaren Thomas Moore: ”Problemet med en del modern terapi och psykologi är att man riktar in sig på kända mål - fantasier om normalitet eller allmänt accepterade värderingar. En psykolog menar att människor måste få makt - det är hennes definition på hälsa. Men det finns också tillfällen när vi kan behöva vara svaga och maktlösa, sårbara och öppna för olika upplevelser ... och där någon annan psykolog säger att människor måste kunna känna närhet - relationer är det yttersta målet.”

Och här förmedlas något viktigt!

”Själslighet kräver också ensamhet och individualitet. De mål som de här terapeuterna satt upp är monolitiska (ensidiga) och monarkiska (härskande). Genom att inrikta sig på ett enda värde, sluter vi oss för många andra möjligheter som kan tyckas stå i motsättning till det vi valt.”

Bilden av Odysseen ger mig en mångfacetterad bild av själen och min egen tillit också till det oväntade, fördjupas. ”Havet är ödet, den värld som man föds till. Det är unikt och enskilt, alltid utforskat, sjudande av faror, njutningar och möjligheter.” Detta förmedlar en spännande bild av livsprocessen.

Vårt samhälle idag

Citat från Besjälats liv. ”Om fadern är frånvarande i dagens familj, kan det bero på att han är frånvarande som själsgestalt i samhället i stort. Vi har ersatt hemlig visdom med information. Information framkallar inte faderlighet och det åstadkommer ingen invigning. Om utbildning inte bara vände sig till hjärnan utan också till själen, skulle vi måhända frambringa faderlighet genom vår lärdom. En del ledare inom affärsliv och politik ser det som sin roll i samhället att främja sina personliga ideologier hellre än att tjäna som sanna mentorer; de förstår inte att allmänheten måste följa sin egen kollektiva odysse för att kunna åstadkomma en själslig faderlighet i samhället. Det krävs verklig vishet för att vara en mentor som finner sin glädje i att frambringa faderskap snarare än att förkroppsliga det. Vi har idag ett oerhört behov av fadersgestalter, människor som kan förmedla kontakt med eller stimulera den djupa princip i själen som ger vägledning och visdom.”

Vidare: ”Utan besjälade fäder har vårt samhälle bara förnuft och ideologi som vägleddare. Det är då vi drabbas av kollektiv faderlöshet: saknar tydlig nationell riktning; skänker en rik ekonomisk överskott till ett fåtal; uppvisar blott få exempel på verklig moral, lag och gemenskap; söker ingen odysse utan föredrar i stället opinionens och ideologiernas fasta mark. Att bege sig ut på havet är att riskera sin trygghet, men denna riskfyllda väg är måhända den enda som leder till fadern.”

Vidare: ”Kulturellt sett lider vi också av patriarkatets förfall. Med all rätt kritiserar feminismen kvinnoförtrycket under den långvariga manliga dominansen, men detta politiska patriarkat är inte själens patriarkat. Patriarki betyder absolut, djup, arketyrisk faderlighet. Vi behöver återvända till patriarkatet i dess djupaste betydelse, ty vi kommer ingenstans genom att pendla mellan symtominriktad och förtryckande faderlighet å ena sidan och kritik mot den å den andra. I den splittringen kan vi aldrig finna den fadersanda som vi behöver både som samhälle och i vår individuella tillvaro som män och kvinnor.”

Vidare: ”Vården av faderssjälen kräver således att vi uthärdar upplevelsen av frånvaro, vandring, längtan, melankoli, separation, kaos och djupgående äventyr. Det finns ingen genväg till fadern. I själstid krävs det tio symboliska år för att skapa en gedigen faderskänsla - dvs odysseen pågår evinnerligen - den är alltid på väg.”

Vidare: ”Odysseen lär oss att det är en utmaning att åkalla den i djupet äkta fadern och inte nöja sig med substitut och tomma roller. Det finns inga lätta vägar till själen och inget enkelt sätt att åstadkomma faderskap. Men utan den mytiska faderns vägledning och auktoritet står vi utan riktning och utan kontroll. Särskilt när kaos råder kan vi förstärka och utöka vår bön och låta den komma från hjärtat: ”Fader vår som är i himlen och på havet, helgat varde ditt namn.””

Visdomsorden är många och för mig personligen har den här kunskapen vidgat min egen förståelse för den process som leder ”hem” till mig själv. Det känns idag som om jag har börjat förnimma fadersandan i min själ. Och det känns gott.

Och här vill jag gärna komplettera bönen Fader Vår, med bönen Moder Vår, som jag alltid läser, för att skapa balans:

Moder vår som är på jorden
helgat varde ditt namn, tillkomme ditt rike.
Ske din vilja i mig såsom i dig och
sänd mig varje dag dina änglar.
Förlåt mig alla mina skulder,
när jag gottgör mina skulder mot dig.
Och inled mig icke i sjukdom, utan fräls mig från ondo.
Ty jorden är din, kroppen och hälsan
Amen.

Herre välsigna mig och bevara mig
herre låt ditt ansikte lysa över mig
och vara mig nådig
Herre vänd ditt ansikte till mig
och ge mig frid.
I Livgivarens, Befriarens och Nyskaparens Namn
Amen.

Skapelseprocessen

Ett urval av drömmar, sagor, symboler och metaforer, dikter och målningar, personliga skapelser under utbildningen, vill jag gärna dela med mig av. Under en viss period skulle vi varje dag, varje morgon skriva en dikt, låta orden finna sin egen form. Under en annan period handlade det om att måla en bild, där färg och form tilläts skapa sitt eget uttryck.

Drömmar - Kungsvägen till Själens

Att genom drömmarna och i drömarbetet nå insikter om det omedvetnas språk, drömmens värld, är värdefullt ur många aspekter. Ullmans metod visade vägen till drömtolkning. Under den efterföljande våren startade jag även en egen drömgrupp som gav mig värdefulla erfarenheter som drömgruppsledare.

Dröm under utbildningen, den 20 april 2002.

Är på en plats nära havet. Dimman ligger tät. Går omkring utomhus – en liten damm med djur i. När jag står där börjar det väsnas nere i vattnet och ett obehagligt ljud uppstår. Kommer från en sköldpaddselefant. En sköldpadda med snabel. Två kommer upp ur vattnet. En med snabel och en utan. Det känns obehagligt. Går in i huset, men djuren följer efter. Där inne är det många människor.

En ung man, kompis till min son, håller om mig och ger mig en lätt kyss på kinden. Hans kvinna ser detta och det är naturligt. Senare ser jag den unge mannen stå bredvid sin kvinna som ser ledsen ut och han tar upp henne i famnen som ett litet barn.

Jag behöver göra mina behov. Får en papperskorgsliknande toastol med lös underdel. Flyttar den och allt inuti rinner ut på golvet. Förtvivlad. Sätter mig vid skrivbordet för att skriva ner någonting innan jag torkar upp. En äldre man, Bertil, som äger huset eller är ansvarig, dyker upp och då jag försöker berätta att jag varit med Marie Bergman, börjar han direkt att prata om när han var där med henne.

Jag förtydligar ”Jag var där igår”. Han går. När jag vänder mig om för att torka upp ”skiten”, fimpar, kiss och bajs, så är det borta. Det är fullständigt rent. Får tag på Bertil och frågar om det är han som ”torkat upp”. Han bejakar lite nonchalant och går. Fångar in honom och talar om att jag faktiskt hade för avsikt att torka upp. Vet inte om han tror mig!

Går ut, vill gå ner till havet, men dimman är tät, ogenomtränglig. Och jag går inte in i dimman. En man säger att om fem minuter är dimman borta och som genom ett under börjar solens konturer skönjas på himlen och dimman lättar så sakta. Det är en slänt ned mot havet och jag ser en röd båt och en man som just stigit iland. En bit bort på en annan strand en gul båt och flera människor.

Går in i terapirummet till Åke och en annan person. Min stol är tom. Åke har börjat sammanfatta mig innan jag hunnit sätta mig ned på stolen. Sätter mig ned och avbryter honom och säger:

”Jag vill sätta mig landa i rummet, innan du börjar sessionen.” Han tittar upp förvånad och försöker komma med en förklaring. Men jag håller fast vid det jag vill.

Symboler

Vår lärare berättade först sagan om Flickan med guldbollen. Därefter dansade vi i ring och lekte fram de olika symbolerna från sagan. Genom dansen skapade vi en relation till symbolen oavsett om det kändes motbjudande eller ej. Det är i mötet med symbolen, när jag kommer symbolen nära, som en förvandling kan ske.

Ekollonet, blev min symbol vid en av våra visualiseringsövningar. Den låg under en ståtlig och kraftfull ek och väntade på min uppmärksamhet, mina frågor. ”Hur skall jag vårda dig, snälla ge mig ett svar?” Och ekollonet svarade: ”Gör som jag kämpa inte! Öppna dig bara för din livsenergi och du får vara den du är, kraftfull och ståtlig. Låt dig inte förminska av yttre påverkan. Låt ingen ta din sanning ifrån dig. Anpassa dig inte!”

Sagan om Sjärnflickan

När vi skulle berätta sagor för varandra valde jag att berätta den här sagan av Laurens van der Post ur *The heart of the hunter*.

Stjärnflickan

Det var en gång en nybyggare som födde upp kor på en gård i Kalahari öknen. Han levde ett fridfullt och enkelt liv men han var ensam. En morgon när han gick ut för att mjölka sina kor upptäckte han att de redan hade blivit mjölkade. Han kunde inte förstå vem som hade mjölkat korna. Även följande morgon såg han att någon hade mjölkat korna under natten.

Natten därpå beslöt bonden att gömma sig i ett skjul i närheten av korna för att få reda på vem det var som mjölkade dem. När det närmade sig midnatt fick han se en fantastisk syn. Från himlen sträcktes en stegen till jorden och på denna steg klättrade en mångfald av stjärnflickor ner. Deras skönhet tog andan ur honom.

Varje stjärnflicka bar varsin hink och när de nådde marken började dom en efter en, att mjölka hans kor. Stjärnflickorna mjölkade korna hela natten. Och när gryningen närmade sig började de, en efter en, klättra tillbaka uppför stegen.

Just när den sista av stjärnflickorna kom fram till stegen rusade bonden fram från sitt gömställe, tog hennes hand och bad henne att bli hans hustru. Hur underligt det än kan låta gick den magiska stjärnflickan med på att gifta sig med den enkle bonden.

När de kom tillbaka till gården sa stjärnflickan: ”Jag skall gärna gifta mig med dig och jag lovar att din gård skall blomstra. Jag måste bara ställa ett enda villkor. Här har jag en korg. Du måste lova att aldrig öppna denna korg. Om du gör det blir jag tvungen att lämna dig.”

Bonden lovade henne detta och stjärnflickan ställde ner korgen i hörnet av rummet och så började deras liv tillsammans.

Precis som stjärnflickan hade lovat blev skörden god och gården upplevde goda tider. Bonden blev en av de mest framgångsrika bönderna i hela trakten. Hans stjärnhustru gick ut på fälten varje dag för att arbeta och det verkade som om allt hon rörde vid välsignades.

En dag när stjärnhustrun kom hem från arbetet ute på fälten och steg in i rummet visste hon omedelbart vad som hade hänt. Hon sa till sin man: "För länge sedan sa jag till dig att aldrig öppna den här korgen eftersom den var mycket speciell för mig. Jag sa också att jag skulle vara tvungen att lämna dig om du öppnade den. Och nu har du brutit ditt löfte och i kväll kommer jag att lämna dig."

Men jag vill att du skall förstå anledningen till detta. Det beror inte på att du öppnade korgen utan min tillåtelse. Det hade inte gjort någonting efter alla dessa år. Det beror på att när du öppnade korgen hittade du ingenting i den. Det är därför jag inte kan stanna kvar hos dig.

Och så hände det sig som så, att när natten kom klättrade stjärnflickan med stor sorg i hjärtat tillbaka upp till sitt hem i himlen. Inte för att han hade brutit sitt löfte, utan för att han hade sett hennes käraste ägodelar och upptäckt att det inte fanns någonting där. Korgen innehöll nämligen stjärnhustruns innersta väsen. När bonden tittade i korgen såg han in i djupet av hennes själ och på magin som hon tagit med sig till denna jord från sitt hem bland stjärnorna.

Han hade tittat, men inte sett någonting. Han kunde inte se hennes magi och därför kunde hon inte längre stanna kvar hos honom.

(privat foto)

Metaforen

Under juniveckan, då vi övade visualiseringsmetoden, valde jag att möta metaforen för mitt eget liv. Tillåta inre bilder tala till mig och berätta om mitt liv ur ett symboliskt perspektiv. Mina egna tolkningar inom parentes.

Fram tonade bilden av ”krocken”, en kollision mellan en liten renault och en stor lastbil. Det var en mörk, kall och snörik vinterkväll långt uppe i den norrländska skogsbygden. Sex år gammal satt jag i baksätet på bilen, som skulle föra mig till min älskade morfar Hjalmar hemma i Klöverfors.

Kollisionen blev kraftig. Personbilen kilades fast under lastbilens motorhuv och då jag vaknade till fanns där två ilsket stirrande billyktor inne i bilen. Föraren av bilen satt fastklämd med ratten intryckt mot bröstet och det enda ljud jag kunde höra var stönande ljud från hans döende kropp. De tre andra passagerarna fick svåra, men ej livshotande skador. Jag klarade mig med endast ett litet glassplitter i höger ögonvrå. Blodet sprutade ned över min nya, fina kappa. Mor hade givit mig stränga förmaningar om att inte ha på mig kappan inne i ladugården. I den stunden blev detta mitt största bekymmer - min nya fina kappa nedsölad av blod! (En bild av en händelse som har inträffat.)

Nästa bild framträder då jag sitter i bussen och blir omplåstrad av vänliga människor. Jag är sex år. (Så här långt stämmer det med verkligheten)

I nästa bild kör jag bussen själv. Jag är nu vuxen. Många människor befinner sig i bussen och jag har ett stort ansvar. (Projektperioden)

I den bild som därefter tonar fram, sitter jag ensam i bussen och någon annan har tagit över ansvaret. Denne ”någon” låter mig vila. Jag är trött och utmattad, men vilar i tillit. (Viloperioden)

Nästa bild som möter mig är då jag stiger av bussen och när jag vänder mig om får jag se en liten röd bil stå parkerad vid vägkanten och vänta på sin ägare. (Framtiden)

Den här ”inre resan” gav mig många värdefulla insikter om livet. Över det som hade varit, det som var pågående och det som väntade

Min vandring är både enkel och svår,
men jag når
mig själv på nytt och på nytt.
Jag vill vila i tillit och tro på min tid
som kommer av frid
med förhoppning om ett skapande liv.

(egen dikt)

Det är tidig morgon,
svårt att sova,
lätt att vakna,
morgonljuden sjuder
utanför mitt fönster.
Sången ljuder för en soluppgång
för denna veckan vankas lek och sång
Egen dikt den 16/4-2002

Sång och musik

Under några vårdagar fick vi njuta av Marie Bergman, sångerska och qigonglärare. Det blev sång och musik och vi inspireras att sjunga och tillåta allehanda ljud strömma ut från våra kroppar.

Vi avslutade den veckan med att måla av oss själva i naturlig storlek. Därefter gick vi runt och betraktade våra skapelser uppställda mot väggen och inför varje bild skulle vi lämna en gåva i form av ett ord eller en mening som på ett symboliskt sätt speglade bilden av skapelsen.

Det blev en gudomlig upplevelse att få röra sig runt i rummet och i tyst förundran betrakta de färgrika skapelserna. Och efteråt, då jag återvände till min egen bild, fann jag bland gåvorna ord och meningar som tillsammans bildade den här dikten:

”Det blommar och sjuder av liv ... som blommande toner, sprungen ur havets rymd ger den hjärtats röst en harmoni. Den sanningssökande Gudinnan har funnit sin röst i tystnaden och visdomens röst vill nu finna sin fullbordan, i livets blommande toner ... Tystnad, kärlek och så lite befruktning ...”

Promenaden på Tjolöholm direkt efter avslutad utbildningsvecka, blev en minnesvärd upplevelse som jag gärna ville dela med mina kurskamrater via internet. Det blev följande lilla berättelse:

”När jag hade lämnat av Lisa och Inger vid stationen åkte jag ner till Tjolöholm, en vacker plats nära havet. Drog på mig träningskläderna och med vattenflaskan i handen vandrade jag ut i den vackra naturen. Njöt av den klarblå himlen, havet, måsarna, svanarna, blåsipporna, vitsipporna och den skira skimrande grönskan. Och jag njöt och jag sjöng... hela tiden... fullständigt uppfylld av musik och sång. Jag sjöng från hjärtats salar, från prinsessan och från Harley...

Vid en ostörd plats med en vidunderlig utsikt, havet framför mig, det stora gröna fältet bakom mig och vid sidorna skyddande skogsdungar, lät jag sången komma till uttryck från HELA mig... Under flera minuter tillät jag mina toner ljuda ut över havets blå skimrande yta. Och det var inte nådigt... jag tog i för kung och fosterland... och efteråt en befriande känsla i min kropp. Kände mig modig och nöjd.

Småsjungande gick jag vidare, men... bara efter några meter, när jag närmade mig den lilla dungen, dyker en mörklädd man upp?! Pinsamt! Vi möts och jag kan inte låta bli att lite förläget ställa frågan, om han hört något. ”Ja” svarar mannen och ser glad ut, det lät väldigt vackert!” Och någonstans inom mig, fick jag för mig att han talade sanning och blev så lycklig och fortsatte sjungande min promenad, till brädden fylld av livets blommande toner.

Bilden, en gåva från en nära vän

Håll ditt huvud högt

livets eld är drömmar och visioner
det är den enda rikedom vi har
Du kan fånga en på miljoner
och se att det finns lika mycket kvar
och när du är som alla mest vilse
kan du snubbla över vägen hem

Håll ditt huvud högt

följ rytmen i ditt eget hjärta

Håll ditt huvud högt

men var aldrig för rädd för att gråta
aldrig för rädd för att visa dig rädd
Men håll ditt huvud högt

Nånting i dig leder dig

nånting i dig vet

Varför det förblir en hemlighet

långs okända stigar
mot parade mål

vad du lärt dig märker du

när du tänker på det - efteråt

Håll ditt huvud högt osv.

Lycka till vidare! ♥
Karin Bergman

Orden har befriat ...

Fördjupningsarbetet har på olika sätt, varit en stor utmaning för mig. Jag har trilskats med ett nytt dataprogram och jag har skrivit om texten flera gånger och därmed tvingats se tillbaka på händelser som smärtat. Det har varit en fascinerande upptäckt, att vid varje ny genomgång uppleva smärtan både fysiskt och mentalt. Smärtan sitter djupt och den här skrivprocessen har varit en viktig del av läkningsprocessen.

Även symbolpedagogutbildningen har varit viktig. Under utbildningstiden har jag vid flera tillfällen erbjudits möjlighet att träna ett nytt förhållningssätt. Och jag inser hur viktigt det är att medvetet välja människor och sammanhang som på olika sätt förstärker den andliga aspekten av livet.

Arbetssträningen, som jag medvetet valde att förlägga till vårt Kulturhus Fyren, har pågått under snart ett och ett halvt år. Efter många år av utanförskap blev kulturhuset den närande miljö som tillgodosåg mina behov. Det har varit välgörande att få ingå i en arbetsgemenskap som på olika sätt berikat processen. Då jag passerar polishusets fyrkantiga bruna betongkomplex och närmar mig Fyrens runda röd vita byggnad, är jag helt övertygad om att jag nu har hittat fram till min egen väg i livet.

Margareta Lundberg Rodin, chef för kulturförvaltningen, har varit ett kärleksfullt stöd, min mentor under perioder då den gamla rädslan aktiverats. Jag har under arbetssträningsperioden haft förmånen att pröva olika typer av arbetsuppgifter. Allt från traditionellt administrativt arbete till att självständigt undervisa i yoga.

Under en timme per vecka erbjuder vi numera allmänheten att pröva på en enklare form av yoga, där vi använder Vitehall, konsthallen som arena. Och efteråt erbjuds guidning av konstintendent Hanna Eklöf. Yogaprojektet har blivit väl mottaget av allmänheten, vilket har medfört att även nya besökare finner vägen till konsthallen.

Den rättsliga processen börjar lida mot sitt slut, men det kvarstår dock vissa juridiska åtaganden. Under våren kommer försäkringskassan på nytt att ompröva min rätt till sjukersättning och livränta.

Kanske kan det trots allt finnas en mening i det till synes meningslösa? Meningen att vi ska kämpa och ta ansvar för det som händer i våra liv, framstår som alltmer nödvändigt. Och att ingenting är enkelt. Vi kan påverka mer än vi tror. En handling, om än så liten i den lilla världen, påverkar mer än vi kan förstå, också i det stora. Allt hänger samman.

Och till sist vill jag än en gång knyta an till Inannanmyten. Denna mytiska berättelse som talat till mitt hjärta och inspirerat mig att våga möta rädslan, det mörka. Besöka dödens rike med vördnad och respekt. Vila i ”dödsprocessen” och där i en punkt, i smärtan, förnimma känslan av att vara mer levande än någonsin. En ofattbar upplevelse av ljus och kärlek. Glimtar av någonting gudomligt speglad i mötet med de människor som i den stunden vågade komma mig nära. Minnesbilder, som för alltid kommer att leva kvar i mitt hjärta och ge näring till den skapande kraften i mitt liv.

(eget foto)

Stilla flyter älven som en påminnelse
om mitt norra land,
och jag står där på stranden i förundran
och ser mot himlens rand,
Och tänker på allt som varit
och på det som också är
och lik som ringarna på vattnet
vill jag sprida den kunskap jag nu bär.

Den svaga brisen smeker ömt min varma kind
och plötsligt kan jag känna änglar i en vind.

(egen dikt)

TACK!

Tack min käre make, mina älskade söner med respektive,
som inspirerat mig att gå vidare,

Tack Christina Ahlstedt för ditt mentorstöd och all din
omsorg både före och under utbildningstiden,

Tack Margareta Lundberg Rodin för att jag fick möjlighet
att arbetsträna på kulturhuset,

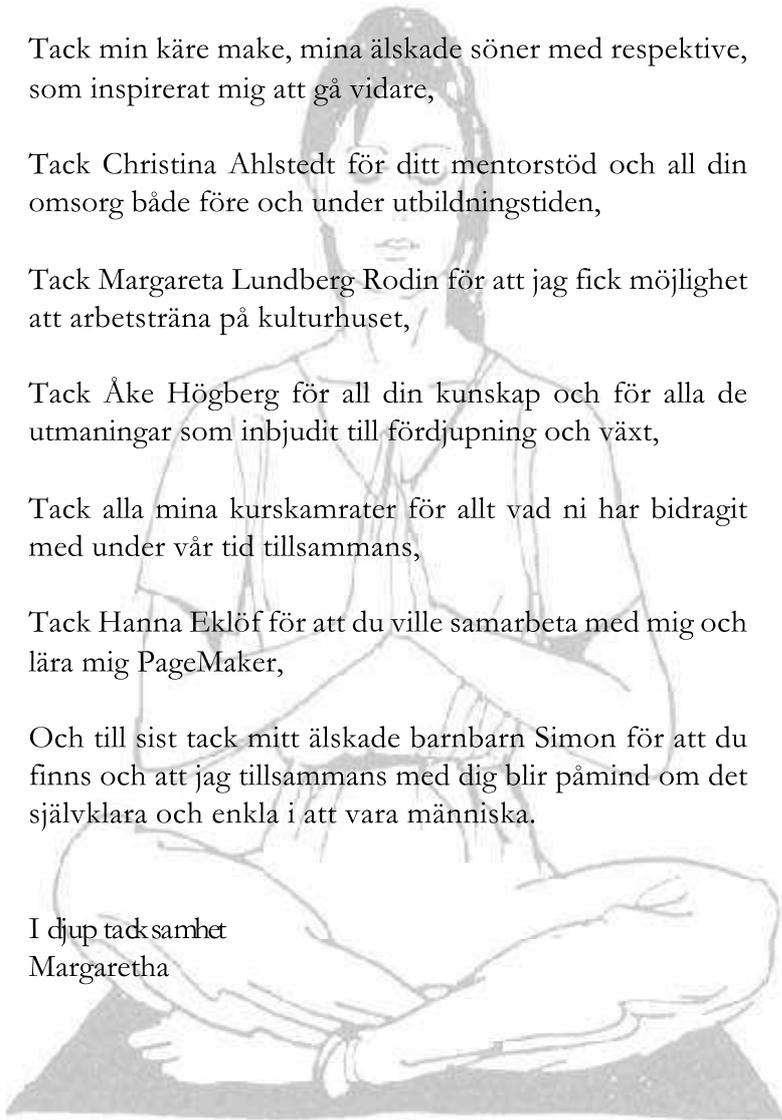
Tack Åke Högberg för all din kunskap och för alla de
utmaningar som inbjudit till fördjupning och växt,

Tack alla mina kurskamrater för allt vad ni har bidragit
med under vår tid tillsammans,

Tack Hanna Eklöf för att du ville samarbeta med mig och
lära mig PageMaker,

Och till sist tack mitt älskade barnbarn Simon för att du
finns och att jag tillsammans med dig blir påmind om det
självkärla och enkla i att vara människa.

I djup tacksamhet
Margaretha

Litteratur som ingått i utbildningen till Symbolpedagog:

Den fängslande verkligheten - objektrelationsteorin i praktiken, Patricia Tudor Sandahl
Drömmar och drömtolkning, Ole Vedfelt
Drömmen löser problem, Montague Ullman
Att förstå drömmens språk, Montague Ullman
Symboler, Sagor, Metaforer, Åke Högberg
Att utvecklas med symboler, en vägledning till symbolvärldens teori och praktik, Åke Högberg
Det vilda i mannen, Åke Högberg
Myternas Makt (hjältens äventyr kap 5), Joseph Campbell
Ropet efter myten, Rollo May
Modet att skapa, Rollo May
Besjälade liv - en handbok för själen, Thomas Moore
Det självutplånande barnet, Alice Miller
Guldvingar och Gråskägg, lärande och läkande i saga och bild, Majken Bahlenberg
Berättarboken, Ulf Årnström
Den musiska människan, Roar Björkwoold
Livsförändringar och livsval med hjälp av visualiseringar, Dina Glauberman
Symboldrama, Hans Carl Lenner
Impro, teaterövningar, Keith Johnston
Vingar som bär, Jens Sjögren/Peter Lindberg
En klunk av kvasers blod, Mats Rehnman

Annan litteratur som inspirerat:

Samtal med änglar, Gitta Mallasz av Margareta Medin
Flodhästen på arbetsplatsen, Tommy Hellsten
Barn av livet, Tommy Hellsten
Finn ditt livsändamål, Carol Adrienne
Ju mindre du gör desto mer får du gjort – om livets paradoxer, Tommy Hellsten
Modet att leva, Rollo May, Åke Högberg, Brita Haugen, Patricia Tudor Sandahl, Kay Pollak, Karin Ljungman, Olof Buckard m fl. . .
Livslust – vägen till livet och kärleken, Lena-Kristina Tuulse
Känslans intelligens, David Goleman
Själens intelligens, Danah Zohar & Ian Marshall
Vänta dig mirakler! Baserad på Course in Miracles, Burt Hotchkiss
Allting finns, Göran Grip
Vitsen med arbete, Rolf Österberg
Den nionde insikten, James Redfield
Visionen, James Redfield
Emmanuels bok, Pat Rodegast & Judith Stanton
Ordet är ditt, Patricia Tudor Sandahl
Den tredje åldern, Patricia Tudor Sandahl

Den fångslände verkligheten, Patricia Tudor Sandahl
Tid att vara ensam, Patricia Tudor Sandahl
Spiritual Passages, Drew Leder
Andens Antologi, Cardine Myss
Änglavakt & Skyddsänglar, Eileen Elias Freeman
Helande krafter, Annika Langé
Din egen kraft, Louise L Hay
Din inre kraft – hjälp dig själv till hälsa, Matthew Manning
Du kan hela ditt liv, Louise L Hay
Samtal med Gud, Neale Donald Walsch
Leva med glädje, Sanaya Roman
Tänk dig ett bättre liv, Anna-Stina Vrethammar
Möte med naturen, se jorden med nya ögon, Michael J Roads
Miriams Sång, Mariana Stjerna
Kärlekens många ansikten, Richard Carlson och Benjamin Shield
De fem tibetanerna, Christopher S. Kilham
Drömmen om makt, Björn och Helena Magnér
En sökare i en ny tid, Tomas Frankell
Att leva i tillit – en resa genom våra chakran, Tomas Frankell
Att öppna inre dörrar, Eileen Caddy

Den här lilla skriften som du nu håller i din hand vill framförallt inspirera dig till att tro på din egen kraft, din egen förmåga till växt och utveckling.

Margaretha Fahlström Westin berättar här utifrån egna erfarenheter och upplevelser. Du får bland annat ta del av hennes kamp i en arbetsskadeprocess. En kamp som förmedlar hur den demokratiska rättstryggheten kan fungera i vårt samhälle.

Och Du får även följa med under hennes försoningsprocess. En smärtsam resa, men som leder fram till den skapande kraften i hennes liv.

[Bild saknas]

”INANNA”
vårt gruppnamn

ett fördjupningsarbete i
Symbolpedagogutbildningen
vid
Symbolon
februari 2003